

Vývoj vnějšího a vnitřního bezpečnostního prostředí ČR a jeho vliv na přípravu složek IZS

Jan Šťastný

Bakalářská práce
2019

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva
akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jan Štastný**
Osobní číslo: **L18325**
Studijní program: **B2825 Ochrana obyvatelstva**
Studijní obor: **Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Vývoj vnitřního a vnějšího bezpečnostního prostředí ČR a jeho vliv na přípravu složek Integrovaného záchranného systému**

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujte rešerši s důrazem na monografie, studie a analyticko-koncepční materiály orgánů státní správy.
2. Analyzujte problematiku vývoje vnějšího a vnitřního bezpečnostního prostředí s důrazem na jeho nejvýznamnější aspekty.
3. Charakterizujte vztah mezi vývojem vnějšího a vnitřního bezpečnostního prostředí a připraveností složek IZS.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] SAK, Petr, 2018. Úvod do teorie bezpečnosti. 2018. Praha: Petrklíč. ISBN 978-80-7229-652-1.

[2] VIDRIKOVÁ, Dagmar, Kamil BOC, Zdeněk DVOŘÁK a David ŘEHÁK, 2017. Critical infrastructure and integrated protection. Ostrava: The Association of Fire and Safety Engineering, 172 s. ISBN 978-80-7385-190-3.

[3] LOŠEK, Václav, 2013. Integrovaný záchranný systém. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 73 s. ISBN 978-80-7454-287-9.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. RSDr. Václav Lošek, CSc.**

Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **30. listopadu 2018**

Termín odevzdání bakalářské práce: **15. května 2019**

V Uherském Hradišti dne 30. listopadu 2018

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 15.5.2019

Jméno a příjmení studenta: Jan Šťastný

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá vývojem vnějšího a vnitřního bezpečnostního prostředí a jeho vlivem na přípravu složek Integrovaného záchranného systému. V práci této je popsán vývoj bezpečnostního prostředí České republiky s důrazem na nejvýznamnější aspekty, Další oblastí, kterou práce řeší je oblast základních pojmů a legislativy v oblasti bezpečnosti a Integrovaného záchranného systému. Pro práci je důležité kvalitní zpracování rešerší právních norem a strategických dokumentů České republiky. Praktická část práce charakterizuje aktuální hrozby, které mohou ohrozit bezpečnost státu a popisuje taktická cvičení složek integrovaného záchranného systému společně s novými trendy v oblasti technického vybavení.

Klíčová slova: bezpečnost, bezpečnostní prostředí, integrovaný záchranný systém, hrozby, cvičení

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with the development of the external and internal security environment and its influence on the preparation of the components of the Integrated rescue system. In the work of this is described the development of the security environment of the Czech republic with an emphasis on the most significant aspects, Another area that the work addresses is the area of the basic concepts and legislation in the field of safety and Integrated rescue system. For work it is important to quality processing, research of legal norms and strategic documents of the Czech republic. The practical part of the work characterizes the current threats that can compromise the security of the state and describes the tactical exercises of the integrated rescue system, together with new trends in the field of technical equipment.

Keywords: safety, security environment, integrated rescue system, threats, drills

Touto cestou bych chtěl poděkovat mému vedoucímu doc. Václavu Loškovi CSc. za odborné rady a pomoc při zpracovávání bakalářské práce,

Dále bych rád poděkoval mé skvělé mamince, která za mnou stála po celou dobu studia a pomáhala mi i v nejtěžších chvílích.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	8
I TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 ZÁKLADNÍ POJMY	12
1.1 BEZPEČNOST	12
1.2 BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉM ČR	14
1.3 BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDÍ ČR.....	15
2 REŠERŠE DOKUMENTŮ A PRÁVNÍCH NOREM ZAMĚŘENÝCH NA BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDÍ ČR.....	17
2.1 ANALYTICKÉ A KONCEPČNÍ DOKUMENTY V OBLASTI VNĚJŠÍHO A VNITŘNÍHO BEZPEČNOSTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR.....	19
2.1.1 Strategické a koncepční dokumenty státní správy ČR.....	20
3 VÝVOJ VNITŘNÍHO A VNĚJŠÍHO BEZPEČNOSTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR A JEHO NEJVÝZNAMNĚJŠÍ ASPEKTY.....	30
4 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM	34
4.1 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM.....	34
4.2 ZÁKLADNÍ POJMY V OBLASTI IZS.....	34
4.3 LEGISLATIVNÍ RÁMEC IZS.....	35
4.4 ZÁKLADNÍ A OSTATNÍ SLOŽKY IZS.....	36
4.4.1 Základní složky IZS	36
4.4.2 Ostatní složky IZS.....	41
II PRAKTICKÁ ČÁST	43
5 AKTUÁLNÍ HROZBY PRO ČR.....	44
5.1 HROZBY SPOJENÉ S OHROŽENÍM VNITŘNÍHO A VNĚJŠÍHO BEZPEČNOSTNÍHO PROSTŘEDÍ.....	44
6 TAKTICKÁ A PROVĚŘOVACÍ CVIČENÍ IZS V SOUVISLOSTI S VÝVOJEM VNITŘNÍHO A VNĚJŠÍHO BEZPEČNOSTNÍHO PROSTŘEDÍ.....	47
6.1 TAKTICKÁ A PROVĚŘOVACÍ CVIČENÍ V SOUVISLOSTI SE ZMĚNOU KLIMATU	47
6.2 TAKTICKÁ A PROVĚŘOVACÍ CVIČENÍ SPOJENÁ S TERORISMEM	51
6.3 TAKTICKÁ A PROVĚŘOVACÍ CVIČENÍ V SOUVISLOSTI S MIGRAČNÍ VLNOU VELKÉHO ROZSAHU	53
7 TECHNICKÉ VYBAVENÍ SLOŽEK IZS V SOUVISLOSTI S VÝVOJEM BEZPEČNOSTNÍHO PROSTŘEDÍ.....	55
ZÁVĚR	59
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	60
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	65
SEZNAM OBRÁZKŮ	66

ÚVOD

Vnější a vnitřní bezpečnostní prostředí a jeho vývoj významně ovlivňuje bezpečnost občanů České republiky. V souvislosti s tímto vývojem s objevují nové hrozby, které vyžadují nové postupy a řešení pro účinnou prevenci a boj proti těmto novým rizikům. V souvislosti s globalizací a začleněním České republiky do mezinárodních společenství a organizací se rozdíl mezi vnějším a vnitřním bezpečnostním prostředím pomalu vytrácejí.

Česká republika jako svrchovaný a samostatný stát musí reagovat na tyto hrozby pomocí účinných legislativních opatření a také dobře nastaveným a funkčním bezpečnostním systémem.

V první kapitole teoretické části bakalářské práce jsou vymezeny základní pojmy v oblasti bezpečnosti České republiky. Ve druhé kapitole byla provedena rešerše důležitých strategických dokumentů a právních norem, které představují základní prostředky pro vymezení bezpečnosti České republiky. Třetí kapitola mapuje vývoj bezpečnostního prostředí České republiky po roce 1990 a zdůrazňuje významné aspekty, které tento vývoj ovlivnily. Mezi tyto aspekty lze zařadit například vstup České republiky do Severoatlantické aliance, nebo změnu pohledu na boj s terorismem po útocích z 11. Zářím v New Yorku, Čtvrtá kapitola definuje základní pojmy, legislativní zakotvení a základní a ostatní složky integrovaného záchranného systému, který tvoří jeden z nejdůležitějších výkonných složek bezpečnostního systému České republiky.

Praktická část ve své první kapitole charakterizuje nejdůležitější a nejvýznamnější hrozby, které vyplývají ze změn vnějšího a vnitřního bezpečnostního prostředí. Mezi tyto hrozby byl zařazen například terorismus, který přímo Českou republiku neohrožuje, ale vyžaduje zvýšenou pozornost a neustálou připravenost všech orgánů bezpečnostního systému.

V další kapitole jsou analyzována a popsána specifická cvičení, která přímo souvisejí se změnami bezpečnostního prostředí a vývojem hlavních hrozeb, které ohrožují život, zdraví a majetek občanů České Republiky. Poslední kapitola poukazuje na nutné zlepšení technického vybavení složek Integrovaného záchranného systému a představuje speciální vozidla a prostředky, které pomohou zlepšovat efektivitu záchranných a bezpečnostních sborů při záchranných a likvidačních pracích. Hlavním cílem této práce je charakteristika bezpečnostního prostředí, jeho vývoj a také vliv na přípravu složek Integrovaného záchranného systému.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ POJMY

Tato kapitola stanovuje a vymezuje základní pojmy a termíny v rámci bezpečnosti České republiky (dále jen „ČR“) především v oblasti bezpečnostního prostředí.

1.1 Bezpečnost

Pojem bezpečnost je specifikován z mnoha různých úhlů a ve velkém počtu oborů s různým významem pro každé odvětví.

Obecně lze pojem bezpečnost definovat jako *„Stav, kdy je systém schopný odolávat známým předvídatelným i nenadálým vnitřním i vnějším hrozbám, které můžou negativně působit proti jednotlivým prvkům, případně celému systému tak, aby byla zachována struktura systému jeho stabilita, spolehlivost a chování v souladu s cílovostí“*. Je to tedy míra stability systému a schopnost reagovat na nežádoucí změny.

Další oblasti bezpečnosti:

- kybernetická
- environmentální
- ekonomická
- surovinová a energetická

Obsah pojmu bezpečnosti na úrovni státního zřízení ČR je uveden v ústavním zákoně č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České Republiky. V tomto případě využijeme pojem **bezpečnost státu** a to, vnější a vnitřní bezpečnost státu.

V rámci vymezení pojmu bezpečnost státu se můžeme také setkat s pojmem Národní bezpečnost. Tento pojem je využíván především v anglickém jazyce a to zejména v USA, kde označuje důležité dokumenty a organizace jako je například National Security Strategy (Strategie národní bezpečnosti). V češtině se tento pojem objevuje také a to například v rámci Národního bezpečnostního úřadu. Tento úřad je správním úřadem v oblasti ochrany utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti zaměstnanců podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů.[2][3]

Vnitřní bezpečnost státu

Hlavní oblastí vnitřní bezpečnosti státu je především vnitřní bezpečnostní prostředí.

Tento pojem je v terminologickém slovníku ministerstva vnitra (2016) definován jako: *"Stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby ohrožující stát a jeho zájmy zevnitř a kdy je tento stát k eliminaci stávajících i potenciálních vnitřních hrozeb efektivně vybaven a k ní ochoten. Je to rovněž souhrn vnitřních bezpečnostních podmínek a legislativních norem a opatření, kterými stát zajišťuje demokracii, ekonomickou prosperitu a bezpečnost občanů, a jimiž stanoví a prosazuje normy morálky a společenského vědomí."* [1]

Jedná se tedy o souhrn vnitřních bezpečnostních podmínek legislativních opatření, jejichž cílem je zachování a zajištění vnitřních funkcí a struktury státu, ochranu života, zdraví a majetku občanů státu, ochranu demokratických základů státu a ochranu bezpečnosti a vnitřního pořádku.

Vnější bezpečnost státu

Vnější bezpečnost státu nelze brát jako přímý protiklad vnitřní bezpečnosti, vzhledem k tomu, že se oba tyto pojmy navzájem mohou překrývat, protože se může stát, že hrozby v národním měřítku mohou přerůst do mezinárodního rozměru a naopak.

Vnější bezpečnost státu lze definovat jako souhrn mezinárodně politických, ekonomických a vojenských vztahů státu s okolními subjekty a organizacemi s cílem zajištění základních funkcí a vlastností státu daných ústavním zákonem číslo 1/1993., Sb. Ústavou České Republiky a to především:

- Zajištění územní svrchovanosti a celistvosti státu
- Nedotknutelnost hranic a ochrana zastupitelských úřadů
- Eliminace vojenských a ekonomických hrozeb

Česká Republika je závislá na pomoci především v oblasti vojenských hrozeb a vojenského ohrožení a proto je nesmírně důležité členství ČR v obranných paktech a jiných mezinárodních organizacích.

Struktura ohrožení vnější bezpečnosti zaznamenala změnu především ve vztahu k zvyšující se provázanosti ohrožení a hroze

Bezpečnostní politika ČR

Společenská činnost, jejíž základ tvoří souhrn základních státních zájmů a cílů, jakož i hlavních nástrojů k jejich dosažení, směřující k zabezpečení státní svrchovanosti a územní celistvosti státu a jeho demokratických základů, činnosti demokratických institucí, ekonomického a sociálního rozvoje státu, ochrany zdraví a života občanů, majetku, kulturních statků, životního prostředí a plnění mezinárodních bezpečnostních závazků.

Bezpečnostní politiku státu tvoří pět základních komponentů:

- zahraniční politika v oblasti bezpečnosti státu;
- obranná politika;
- politika v oblasti vnitřní bezpečnosti;
- hospodářská politika v oblasti bezpečnosti státu;
- politika veřejné informovanosti v oblasti bezpečnosti státu. [1]

Bezpečnostní politika státu, její základní (hlavní) aspekty jsou definovány v bezpečnostní strategii ČR 2015, dále jsou tyto skutečnosti ukotveny v ústavním zákoně č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů a také v ústavním zákoně č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů apod.

Mezi výkonné orgány bezpečnostního systému ČR v mírovém stavu lze v rámci bezpečnostní politiky státu zařadit složky Integrovaného záchranného systému, zatímco v případě vojenského ohrožení je výkonným orgánem především Armáda ČR

1.2 Bezpečnostní systém ČR

Na rozdíl od integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“), důležitým subsystémem bezpečnostního systému nelze tento systém definovat jako určitý pojem. Jeho interpretace se liší. Nejnovější popis nikoli však přímou definici lze nalézt v Bezpečnostní strategii ČR 2015.

Podle bezpečnostní strategie (2015) je bezpečnostní systém hierarchicky propojený bezpečnostní systém, který je propojením roviny politické (vnitřní i zahraniční), vojenské, vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatel dále také roviny hospodářské, legislativní a sociální.

Základní funkcí bezpečnostního systému ČR je řízení a koordinace činnosti jednotlivých složek odpovědných za zajišťování bezpečnostních zájmů ČR a také základních povinností státu, které jsou vymezeny v ústavním zákoně číslo 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR.

Struktura bezpečnostního systému podle bezpečnostní strategie zahrnuje zejména prezidenta republiky, Parlament ČR, vládu, Bezpečnostní radu státu a její pracovní orgány, krajské a obecní úřady, ústřední správní úřady, ozbrojené síly a bezpečnostní sbory, zpravodajské služby, záchranné sbory, záchranné služby a havarijní služby

Hlavní odpovědnost za zajištění bezpečnosti státu a funkčnosti bezpečnostního systému nese vláda. Při rozvoji a výstavbě bezpečnostního systému jeho složky vycházejí z praktických zkušeností při řešení mimořádných situací dále také ze systematické přípravy například ve formě cvičení a v neposlední řadě preventivního působení těchto složek.

Kromě provázané struktury a funkčnosti bezpečnostního systému je také důležitá komplexnost tj. přítomnost dílčích subsystémů (integrovaný záchranný systém, systém krizového řízení apod.). Ale také schopnost nahraditelnosti a vzájemné spolupráce mezi složkami.

Vzhledem k neustále se měnícím podmínkám bezpečnostního prostředí musí bezpečnostní systém reagovat a přizpůsobit všem změnám, které bezpečnostní prostředí přináší.[5][2]

1.3 Bezpečnostní prostředí ČR

Jedná se o prostředí, které ovlivňuje bezpečnost ČR, toto prostředí prochází neustálými změnami. Jeho popis a trendy lze nalézt v bezpečnostní strategii ČR. Vyrůstající provázanost trendů a faktorů ohrožujících bezpečnost způsobují, že bezpečnostní prostředí se stává mnohem méně předvídatelným. Hrozby, které mohou mít dopad na bezpečnostní prostředí, se vyskytují, jak v rovině vnitrostátní, tak v posledních letech stále více v rovině nadnárodní a nestátní.

Rozsah bezpečnostního prostředí odvozovat podle míry zapojení státu v rámci mezinárodních organizací, jeho postavení v nich a povaha těchto vztahů. S rostoucí globalizací a rozsáhlejším zapojením ČR do mezinárodních vztahů se míra provázanosti a spolupráce s ostatními státy a organizacemi zvyšuje. Negativním aspektem tohoto propojení je nárůst ohrožení v oblasti především vnější bezpečnosti.

I přes tuto skutečnost je například riziko přímého vojenského ohrožení našeho státu na nízké úrovni. Na území některých oblastí a území sousedících s Evropou se bezpečnost

a stabilita regionů snižují a ohrožení vojenského, či nevojenského charakteru členských států Evropské unie, nebo NATO není vyloučené.

Tento fakt se stává charakteristickým rysem současného bezpečnostního prostředí vzhledem k tomu, že nestabilita a konflikty mimo Evropu mohou ovlivnit a ohrozit bezpečnost ČR. Vzhledem k těmto skutečnostem nastává okamžik, kdy se vnitřní a vnější bezpečnostní hrozby pro ČR se stále více propojují a rozdíly mezi těmito rovinami bezpečnosti se postupně mažou. Toto propojení má zásadní význam pro přístup k bezpečnosti a obraně ČR. V rámci těchto přístupů je nutné pracovat na utvoření komplexního systému civilních a vojenských orgánů za poskytnutí všech dostupných zdrojů ke zmírnění negativních vlivů a k prevenci hrozeb. [5]

Teritoriální dělení bezpečnostního prostředí

Bezprostřední bezpečnostní prostředí

V tomto prostředí jsou zahrnuty především sousední státy (Německo, Polsko, Slovensko, Rakousko) a v určitém případě i sousedi těchto států pokud nastane rozšíření krizové situace. Toto bezpečnostní prostředí může být do určité míry ovlivnitelné zahraniční politikou ČR, která může zasáhnout diplomaticky, ekonomicky, nebo vojensky.

Blízké bezpečnostní prostředí

Toto prostředí zahrnuje evropské státy a velká integrační a hospodářská uskupení (Evropská unie, Severoatlantická aliance apod.). V tomto případě je vliv zahraniční politiky ČR do jisté míry omezen, především podle charakteru události. Hlavní podstatou vlivu ČR v rámci tohoto prostředí je tzv. forma zapojení. ČR se zapojuje do projednávání ve velkých mezinárodních organizacích s evropskou působností (OBSE, NATO apod.)

Vzdálené bezpečnostní prostředí

Zde hrají roli hlavní zájmové oblasti evropských a světových mocností. Úloha zahraniční politiky ČR je zde minimální. Opět zde hraje roli hlavně forma zapojení do projednávání konkrétních záležitostí a to v rámci mezinárodních organizací jako například Organizace spojených národů a podobně [6]

Tato kapitola definovala základní pojmy důležité pro pochopení této bakalářské práce. Mezi základní pojmy jsem zařadil především bezpečnost, bezpečnostní systém, bezpečnostní politiku a pojem nejdůležitější, bezpečnostní prostředí.

2 REŠERŠE DOKUMENTŮ A PRÁVNÍCH NOREM ZAMĚŘENÝCH NA BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDÍ ČR

V této kapitole provedu rešerši nelegislativních strategických dokumentů a právních norem ve vztahu k bezpečnostnímu prostředí. Tyto právní normy a dokumenty jsou důležitým aspektem ochrany zdraví, životů a majetku občanů ČR. Konceptní a analytické dokumenty dávají funkční základ bezpečnostnímu systému ČR.

Zákony a ústavní zákony a mezinárodní dohody zaměřené na bezpečnost ČR

Ústavní zákon České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

Ústava nabyla platnosti 1. 1. 1993. Jedná se o první ústavu v dějinách samostatné české republiky. Představuje základní právní dokument země. Skládá se z osmi hlav a slavnostní preambule,

Dle ustanovení podle článku 1 ústavy ČR je Česká republika „*svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát založený na úctě k právům a svobodám člověka*“.

Ústava obsahuje uspořádání soustavy nejvyšších orgánů moci, vzájemné vztahy mezi těmito orgány jejich kompetence. Dále pak charakteristiku státu, práva a postavení občanů, jejich povinnosti, práva a svobody a také státní symboly státu [7]

Usnesení č. 2/1993 Sb., usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součást ústavního pořádku České republiky

Ústavní dokument garantující dodržování lidských práv a svobod. Listina se skládá 6 hlav a 44 článků a je nadřazena ústavě ČR. V první hlavě, která obsahuje články 1-4 jsou sepsána obecná ustanovení jako například, že práva jsou nezcizitelná, nezadatelná a nepromlčitelná a zároveň jsou zaručena všem lidem bez ohledu na rasu, barvu pleti, vyznání apod. V hlavě 2-5 jsou definována jednotlivá práva a svobody jako například lidská práva, politická práva, práva na soudní a jinou ochranu a práva národnostních a jiných menšin.

V poslední šesté hlavě, která obsahuje závěrečná ustanovení a obsahuje články 41-44 je psáno, že jakýkoli cizinec vstupující na území České republiky automaticky nabývá práv a svobod obsažených v listině.[8]

Ústavní zákon 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR

Tento ústavní zákon, který, obsahuje 13 článků, upravuje zajištění bezpečnosti České republiky, především její svrchovanosti, územní celistvosti a ochrany demokratických základů. Dále také ochrany života, zdraví a majetku občanů ČR.

Podle tohoto zákona ochraňují bezpečnostní zájmy ČR ozbrojené složky, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby. Dále tento zákon zřizuje Bezpečnostní radu státu a definuje krizové stavy a umožňuje zkrácené projednávání vládních návrhů zákona. U krizových stavů jde konkrétně o stav ohrožení státu a nouzový stav.

Pokus o poslední velkou novelu tohoto zákona proběhl v roce 2017 v rámci iniciativy skupiny poslanců, kteří podali návrh doplnění článku číslo 3. S cílem zakotvení ústavního práva občanů, podílet se na zajišťování bezpečnosti státu vlastními zbraněmi. Tato novela, ale nebyla schválena. [9]

Zákon 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky

Zákon stanovuje povinnosti státních orgánů, územních samosprávních celků a fyzických osob při zajišťování obrany České republiky, před vnějším napadením a odpovědnost při porušení těchto povinností.

První část tohoto zákona vymezuje základní pojmy v oblasti obrany ČR, jako je například obrana státu, pracovní povinnost, nebo subjekt hospodářské mobilizace apod.

Druhá část definuje orgány a prostředky řízení obrany státu, kterými jsou, vláda, která nese hlavní zodpovědnost za přípravu obrany státu, ministerstva a jiné ústřední správní orgány a Česká národní banka, dále pak úřady vyšších a nižších samosprávních celků.

Třetí část upravuje povinnosti fyzických a právnických osob při obraně státu.

Čtvrtá část obsahující 4 hlavy definuje věcné prostředky, pracovní výpomoc a pracovní povinnost

V dalších částech jsou obsaženy například, objekty důležité pro obranu státu, vojenské újezdy, vztahy ke spojeneckým ozbrojeným silám, financování státu, či přestupky právnických a podnikajících fyzických osob a sankce při porušení povinností. Porušením povinností právnických a podnikajících osob může být např. neposkytnutí věcné pomoci pro potřeby zajišťování obrany státu, porušení zákazu vstupu do objektů důležitých pro

obranu státu a další. Za tyto přestupky mohou být právnické a podnikající fyzické osoby sankcionovány v částce od 50 000 do 1000000. [10]

Severoatlantická dohoda

Tato dohoda byla formulována v roce 1947 ve Washingtonu. Jedná o základní smlouvu Severoatlantické aliance. Hlavním cílem této dohody bylo vytvoření koalice vzájemné pomoci jako odpověď na hrozbu rozpínavosti Sovětského svazu. Má 14 článků. V prvním článku je v souladu s chartou Organizace spojených národů uveden závazek všech smluvních stran řešit všechny spory a konflikty v první řadě pomocí mírových prostředků, tak aby lokální konflikt nepřerostl do mezinárodních rozměrů. Česká republika podepsala Severoatlantickou dohodu v roce 1999 společně s Polskem a Maďarskem jako první země bývalého Východního bloku. Členství v Severoatlantické alianci se stala základním pilířem obranné politiky ČR v souladu s článkem 5. této dohody o kolektivní obraně. [11][12]

2.1 Analytické a koncepční dokumenty v oblasti vnějšího a vnitřního bezpečnostního prostředí ČR

Vzhledem k provázanosti především vnější bezpečnosti ČR s bezpečnostními a vojenskými mezinárodními pakty a organizacemi jsem se rozhodl v rámci této rešerše uvést koncepční a analytické dokumenty zpracované Evropskou unií a Severoatlantickou aliancí (dále jen „NATO“), jejichž výstupy a obsah mají vliv i na ČR. Například v oblasti obranné politiky je ČR téměř úplně závislá na spojeneckých smlouvách a dohodách proti ohrožení, které mohou stanovit tyto dokumenty a základní strategické koncepce

Strategické dokumenty mezinárodních organizací a uskupení

Globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie

Tato strategie navazuje na rozsáhlou bezpečnostní strategii Evropské unie (dále jen „EU“) z roku 2003.

Dokument z roku 2016 vznikl v době, kdy začaly vyvstávat pochybnosti o funkčnosti Evropské unie a o její schopnosti čelit vnějším i vnitřním hrozbám. Doba vzniku byla poznamenána četnými teroristickými útoky a také rostoucím rizikem a vnitřními konflikty na Blízkém východě, ať už boje se samozvaným Islámským státem, nebo Izraelsko-Palestinskými vztahy a také napětím ve východní Evropě. V roce 2016 navíc občané Velké

Británie v referendu rozhodli o vystoupení z Evropské unie. Projednávání tohoto tzv. „Brexitu“ je v současné době velmi problematické a zatím nevedlo k výsledku

V dokumentu jsou formulovány společné zájmy a zásady EU, kterými jsou například zajištění míru a bezpečnosti a prosperity občanů v rámci všech států EU. V dalších částech jsou definovány priority vnější bezpečnosti EU, zásady integrovaného postupu proti ohrožení bezpečnosti, cíle EU v oblasti globální politiky (posílení transatlantických vztahů apod.) stabilizovaná a účinná migrační politika a další.

V návaznosti na tuto strategii bude EU zpracovávat i další dokumenty a studie v různých odvětvích, které globální strategie zmiňuje a zároveň kontrolovat stávající, již vypracované dokumenty. [13]

Strategická koncepce NATO 2010

Navazuje na strategickou koncepci z roku 1999, která byla pro potřeby nového bezpečnostního prostředí dosti „za zenitem“ a nesplňovala podmínky pro postupující 21. století.

Obsahem nejnovější strategické koncepce je oblast celkové činnosti aliance, která je rozdělena do tří okruhů. Jsou to okruhy, kolektivní obrany, krizového řízení a kooperativní bezpečnosti. Okruh kolektivní obrany obsahuje například, obranu proti kybernetickým útokům, obranné plánování, nebo boj proti mezinárodnímu terorismu.

Oblast krizového řízení zahrnuje především řešení a prevenci krizí a stabilizací oblastí, kde například skončil válečný konflikt. Třetí okruh je nejobsáhlejší částí koncepce. Zabývá se kooperativní bezpečností. Obsahem této části je kontrola zbrojení a odzbrojování, šíření zbraní hromadného ničení dále pak vztahy s EU, kterým je věnována značná část a vztahy s nečlenskými státy nato a to především s Ruskem.[14]

2.1.1 Strategické a koncepční dokumenty státní správy ČR

Bezpečnostní strategie ČR 2015

Bezpečnostní strategie je základním dokumentem bezpečnostní politiky ČR, na který navazují další dokumenty a koncepce.

Ve svých východiscích a bezpečnostním vymezení navazuje bezpečnostní strategii z roku 2003 a aktualizuje bezpečnostní strategii z roku 2011.

Tato strategie popisuje a zohledňuje změny bezpečnostního prostředí a definuje hrozby, které mohou ohrozit euroatlantický prostor. Cílem strategie je zajistit systémový a koordinovaný rámec bezpečnosti ČR. Úvodní část obsahuje krátkou charakteristiku této strategie.

Ve druhé části strategie jsou uvedena východiska bezpečnostní politiky ČR, mezi která můžeme zařadit:

- Bezpečnostní strategie představuje přístupy, nástroje a opatření k zajištění bezpečnosti, obrany a ochrany občanů a státu
- Bezpečnost obyvatel, svrchovanost, územní celistvost a demokratické základy země jsou zajišťovány vládou všemi orgány územních samosprávních celků. Pro dosažení těchto cílů je velmi důležité fungování bezpečnostního systému.
- Aktivní účast v systému kolektivní obrany NATO, které se opírá o silnou transatlantickou vazbu především s USA.
- Klíčový význam při zajišťování bezpečnosti ČR má hospodářská a politická stabilita.
- ČR prosazuje preventivní diplomacii a aktivní předcházení konfliktu
- Bezpečnostní politika je založena na principu zajištění bezpečnosti jednotlivce, ochrany jeho života, zdraví a majetku, bezpečnosti státních institucí, včetně jejich plné funkčnosti, a na rozvíjení procesů a nástrojů sloužících k posilování bezpečnosti a ochrany obyvatel.

Třetí část strategie obsahuje bezpečnostní zájmy ČR. Tyto zájmy jsou seřazeny podle stupně důležitosti. Jako první jsou uvedeny zájmy **životní**. Mezi ně patří politická nezávislost ČR, zachování bezpečnostních zájmů ČR, ochrana základních lidských práv a svobod obyvatel apod. Ochrana těchto je úkolem především vlády a orgánů veřejné správy.

Druhý zájem, který ČR prosazuje a je základním kamenem pro ochranu zájmů životních, je zájem **strategický**. Mezi strategické zájmy ČR můžeme zařadit zejména oblast bezpečnosti, stability, funkčního zvládnutí mezinárodních a regionálních konfliktů, posílení efektivnosti OSN, NATO a spolupráce s těmito subjekty při rozvíjení obranných a bezpečnostních opatření. Dále mezi tyto zájmy patří zajištění obrany a ochrany kybernetické bezpečnosti, podpora mezinárodní stability a spolupráce s partnerskými státy, ochrana a zajištění ekonomické, surovinové, energetické a potravinové bezpečnosti ČR.

Poslední zájem je **soubor dalších zájmů** ČR, které přispívají k prosazování životních a strategických priorit. Mezi tyto zájmy patří například boj s korupcí a organizovaným zločinem, posilování zpravodajské ochrany, rozvoj nevládních a občanských organizací, které se zabývají bezpečností a další.

Ve čtvrté kapitole je uvede strategický kontext a nejvýznamnější trendy bezpečnostního prostředí. Mezi tyto trendy lze zařadit například rostoucí hrozbu nevojenského ohrožení (migrace, kybernetické útoky apod.) dále také negativní dopady globalizace, zvyšující se četnost mimořádných událostí, ať už antropogenního charakteru, nebo přírodního charakteru klade vyšší nároky na ochranu obyvatelstva. Mezi závažné trendy zasadila Bezpečnostní strategie změnu postavení a významu aktérů mezinárodní ekonomiky, které znamenají oslabení ekonomického postavení EU a USA v rámci vyššího prosazování národních zájmů na úkor společných zájmů mezinárodních organizací.

Na změnu bezpečnostního prostředí a na tyto trendy reagují také mezinárodní organizace- NATO, OSN, EU.

Součástí této kapitoly jsou na základě analýzy bezpečnostního prostředí hrozby s ním spojené.

Pátá kapitola bezpečnostní strategie obsahuje popis strategie prosazování bezpečnostních zájmů ČR v první části této kapitoly, pracuje strategie především s pojmem kolektivní obrany bezpečnosti. Strategie zdůrazňuje klíčovou účast ČR v rámci kolektivní obrany NATO. Budování vojenských a obranných schopností se ČR primárně řídí procesem obranného plánování NATO. Dále je zde například zmíněna činnost ČR v rámci zemí mimo mezinárodní organizace, jedná se o tzv. „třetí země“. Činnost ČR v rámci těchto zemí je například, výcvik vojenských a bezpečnostních složek k posílení bezpečnosti této třetí země.

Další skupinou zájmů ČR, které zpracovává bezpečnostní strategie je strategie prevence a potlačování hrozeb

Bezpečnostní strategie určuje zájmy aktivního zapojení ČR do politiky EU, aktivnímu přístupu boji proti terorismu, boji proti šíření zbraní hromadného ničení, boji proti organizovanému zločinu, aktivnímu zajištění kybernetického prostoru proti hrozbám. Jednou z nejaktuálnějších priorit je účinná spolupráce s EU v otázce mezinárodní migrace,

kdy hlavní prioritou je řízení a kontrola přistěhovalectví vzhledem ohrožení, která mohou s nekontrolovatelnou migrací nastat.

V případě pohrom přírodního a antropogenního původu či jiných mimořádných událostí strategie stanovuje, úkoly vlády zajišťovat podporu a prostředky základním složkám integrovaného záchranného systému a jednotkám sboru dobrovolných hasičů a také posílit spolupráci těchto složek s armádou ČR.

Ve strategii je dále uveden ekonomický a institucionální rámec zajištění bezpečnostních zájmů.

Ekonomický rámec ukazuje důležitost správně nastavené a fungující hospodářské politiky, která je důležitým faktorem při vytváření finančních a věcných zdrojů nezbytných pro bezpečnost státu. Zdrojem pro financování bezpečnosti jsou veřejné rozpočty, v určitých případech ohrožení může ČR sáhnout i do rozpočtů nadnárodních. Strategie v této oblasti dále poukazuje na nutnost udržovat výdaje na bezpečnost na takové úrovni, aby zajistily bezpečnost, zdraví a majetek občanů a také obranyschopnost státu.

Institucionální rámec

Institucionální nástroj bezpečnostní politiky je odpovídající bezpečnostní systém, který zajistí koordinovaný a integrovaný systém řízení jeho složek.

Významná úloha při zajišťování bezpečnostních zájmů ČR připadá na diplomatickou službu, která se stará o dobré mezinárodní vztahy a působení v mezinárodních organizacích, kde se zaměřuje na sběr informací, které mohou předcházet krizím, dále na problematiku boje proti terorismu a boji proti šíření zbraní hromadného ničení apod. pro ochranu občanů ČR v zahraničí byla zřízena diplomatická a konzulární služba ČR, která pomáhá občanům při krizových situacích v zahraničí.

Pro zajištění bezpečnosti formou sběru a vyhodnocování informací jsou důležité další jmenované instituce a to konkrétně zpravodajské služby ČR.

Při realizaci obranné politiky jsou hlavním institucionálním nástrojem ozbrojené síly ČR a armádní zpravodajství. Mezi další instituce lze zařadit některé orgány státní správy a samosprávy a mimo jiné i fyzické a právnické osoby v zákonem stanoveném rozsahu.

Pro zajištění kybernetické bezpečnosti je styčnou institucí Národní centrum pro kybernetickou bezpečnost, které je součástí Národního bezpečnostního úřadu.

V oblasti vnitřní a ochrany obyvatelstva bezpečnosti strategie připisuje strategii základní funkci bezpečnostním sborům a to především Hasičskému záchrannému sboru ČR a Policii ČR. Mezi tyto sbory je řazena také obecní policie, která zabezpečuje otázky bezpečnosti v lokálním měřítku. Strategie dále poukazuje na nespornou roli občanů a občanských sdružení působících v oblasti bezpečnosti. V oblasti individuální bezpečnosti jsou zmíněny soukromé bezpečnostní služby zajišťující ostrahu osob a majetku.

Dále je zmíněna oblast krizového řízení jako nástroj obranného a krizového plánování s ohledem na efektivní využívání sil a prostředků, financování a účinné čerpání prostředků veřejného financování.

Poslední část strategie zahrnuje vymezení bezpečnostního systému ČR. Vzhledem k tomu, že bezpečnostní systém byl definován v 1. kapitole nebudu ho zde podrobněji rozebírat.[5]

Obranná strategie ČR

Obranná strategie 2017, vymezuje přístup vlády ČR k zajišťování obrany státu dokument a nahrazuje Obrannou strategii 2012. Také určuje způsob naplňování hlavních úkolů ozbrojených sil ČR. Dokument navazuje na Bezpečnostní strategii ČR a v úvahu bere i Strategickou koncepci NATO a Globální strategii EU společně s dalšími dokumenty mezinárodních organizací apod.

Ve svých východiscích strategie upozorňuje na vzrůstající nebezpečí a neklid na východě Evropy, kde Rusko i za použití vojenské síly realizuje svoje mocenské nároky i prostřednictvím narušení hranic cizích států. Podle strategie Rusko využívá cílené kybernetické dezinformační útoky a ohrožuje bezpečnost a pořádek ve státech NATO a EU. Dalším východiskem zpracování strategie jsou neustálé a vleklé konflikty v oblasti Severní Afriky až po Afghánistán. Slabé režimy v těchto oblastech umožňují vznik nestátním aktérům, jako byl tzv. Islámský stát, který byl alespoň oficiálně poražen. Rostoucí vliv těchto nestátních aktérů vede k zvyšování extremismu, organizovaného zločinu a nekontrolované migrace do EU. Strategie se dále zmiňuje i o zvyšujícím se ohrožení Evropy kybernetickými útoky.

V další části těchto východisek je uvedena účast ČR v zahraničních misích, zdůraznění důležitosti kolektivní obrany v rámci NATO a s tím souvisejících výdajů na kolektivní obranu.

Další část obsahuje tři pilíře obrany ČR- Stát, ozbrojené síly a občan

Stát zajišťuje obranu pomocí obranné politiky, systému obrany státu, kolektivní obrany státu apod. Důležitou částí tohoto pilíře jsou zdroje, které jsou zárukou stabilního fungování. Strategie uvádí, že ozbrojené síly a jejich zdrojové zabezpečení jsou po letech finančního podhodnocování v nelichotivém stavu a to z hlediska personálního i materiálového. Tyto nedostatky znamenají přímý dopad na potencionální rozvoj ozbrojených sil. Důležitým bodem je také regionální spolupráce především s Německem a rozvoj vztahů v rámci skupiny V4 (Visegrádská čtyřka).

Druhým pilířem jsou ozbrojené síly, základem těchto sil jsou jejich příslušníci. Hlavní cíl ČR je udržovat dobře ozbrojené a vycvičené ozbrojené síly. V souvislosti s finančním i materiálovým podhodnocením ozbrojených sil v posledních letech ČR se v Obranné strategii zavazuje ke zlepšení situace a odstranění následků vzniklých obdobími snižování efektivity ozbrojených sil.

Tento pilíř dále stanovuje politicko-vojenské ambice například:

Nasazení všech sil a prostředků ozbrojených sil v rámci hrozby ozbrojeného konfliktu, včetně využití mobilizace podle §23 zákona 585/2004 Sb., Branného zákona.

Poskytnutí vzdušných a pozemních ozbrojených sil v souvislosti s článkem 5 Severoatlantické dohody o kolektivní obraně NATO.

Příspěvek ČR uskupeními do sil rychlé reakce NATO a do bojových uskupení EU

Schopnost ČR přispívat pomocí vyslání expertů a speciálních skupin do zahraničních operací OSN, NATO apod.

Dále jsou v tomto pilíři obsaženy principy prosazení politicko-vojenských ambic. Mezi ně strategie zařazuje například efektivitu, účelnost apod. Důležitým principem je také udržení kompetentního personálu ozbrojených sil.

Pro plnění těchto ambic strategie vymezuje nezbytnost vytvoření odpovídající struktury obranného systému ČR. Vzhledem k nárůstu hrozeb a ohrožení ČR tato část upozorňuje na nutnost zvýšit stavy a bojovou efektivitu pozemních ozbrojených sil.

Posledním pilířem obrany státu je občan.

I přes plnou profesionalizaci armády může stát vyžadovat od občanů obranu své vlasti

V mírové stavu je příprava občanů na obranu státu dobrovolná, pokud nastane riziko vojenského ohrožení státu je tato dobrovolnost nahrazena povinností.

Pro fungování obrané politiky ČR je nutný efektivní přechod s mírového stavu armády a válečné organizační struktury na stav válečný. Ministerstvo obrany má právo v případě přímého ohrožení státu nařídít doplnění stavu určených útvarů armády pomocí povolání aktivních záloh. Všeobecnou mobilizaci v případě válečného stavu schvaluje prezident na návrh vlády.

Důležitou součástí role občana je právo podílet se v době míru na zajišťování obrany pomocí institutu aktivních záloh. Základním úkolem těchto záloh je příprava na plnění úkolů ozbrojených sil v oblasti obrany státu. Vojáci aktivních záloh také mohou plnit úlohu i při mimořádných událostech nevojenského charakteru.

V poslední části tohoto pilíře je zmíněn význam dobrovolných aktivit občanů v oblasti zacházení se zbraněmi apod. Tyto aktivity jsou také nedílnou součástí přípravy k obraně státu.

V poslední části dokumentu je zmíněna realizace pomocí prováděcích dokumentů v rezortu Ministerstva obrany. [15]

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030

Koncepci ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 („dále jen Koncepce“) zpracovalo Ministerstvo vnitra-Generální ředitelství hasičského záchranného sboru České republiky jako klíčový dokument popisující systém ochrany obyvatelstva v celém jeho spektru. Koncepce formuluje základní principy ochrany obyvatelstva a definuje její významné nástroje a oblasti poukazuje také na fakt, že změna bezpečnosti prostředí, vyžaduje efektivní zapojení všech subjektů při mimořádné události a to nejenom sil a prostředků bezpečnostních složek. Cílem zpracování dokumentu je celkové posílení systému ochrany obyvatelstva. Podstatou koncepce je zpracování kvalitní a komplexní analýzy, pro koncepci je zpracována analýza SWOT a další dílčí analýzy.

Analýza v oblasti rámci ochrany obyvatelstva:

- síly
- věcné zdroje
- úkoly ochrany obyvatelstva
- krizové řízení
- výchova a vzdělávání
- věda a výzkum

Důležitou částí koncepce jsou strategické cíle a priority ochrany obyvatel do roku 2030. Zpracování koncepce vychází z identifikovaných a specifikovaných hrozeb uvedených v Bezpečnostní strategii a z dalších dokumentů z této oblasti. Všechny tyto strategické cíle směřují k zabezpečení bezpečnosti obyvatel ČR. Jedním z důležitých úkolů, které koncepce stanovila je zpracování Analýzy hrozeb pro ČR, která má za úkol vymezit a charakterizovat aktuální hrozby pro ČR. Dalším z důležitých úkolů v rámci koncepce je vypracování zprávy o stavu ochrany obyvatelstva v ČR, která je předkládána vládě a hodnotí a analyzuje plnění úkolů stanovených koncepcí. [16]

Analýza hrozeb po Českou Republiku

Tento dokument byl zpracován v rámci úkolu vyplívajícího z Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030. Odpovědnost za zpracování dokumentu převzalo Ministerstvo vnitra.

Důvodem ke zpracování této analýzy je rostoucí provázanost hrozeb a rizik z těchto hrozeb plynoucích, které ovlivňují ochranu bezpečnosti obyvatel státu a vyžaduje neustálou proměnu a adaptaci jednotlivých složek bezpečnostního systému ČR. Toto nové provázání hrozeb způsobuje řetězení událostí, které tyto hrozby způsobují. Rostoucí počet těchto hrozeb, ať už způsobených činností člověka, nebo přírodními hrozbami vyžaduje integrovaný přístup, který bude směřovat k omezení a snižování tohoto rostoucího fenoménu.

Vlastní dokument se dělí na dvě obsahové části. První část obsahuje všeobecnou analýzu, jejíž součástí je identifikace, analýza a vyhodnocení hrozeb. Druhá část zahrnuje implementování získaných poznatků o dokumentů, které mají zásadní vliv na ochranu ČR.

Aktivita pro zpracování první části dokumentu:

posouzení rizik – identifikace rizik – naturogenní, antropogenní, **analýza rizik** - výstupem je určení úrovně rizika, **hodnocení rizik** – rizika přijatelná, rizika podmíněně přijatelná, rizika nepřijatelná.

ošetření rizik – implementace výstupů analýzy do dokumentů klíčových pro bezpečnost státu.

Dále je zde uveden **popis průřezových aktivit**.

komunikace a konzultace – proces analýzy rizik a jejich implementace do základních bezpečnostních dokumentů vyžadovala spolupráci všech orgánů bezpečnostního systému, proto byly organizovány semináře a různé schůze na všech úrovních státu.

monitorování a přezkoumání – celý proces tvorby bude obnovován vzhledem ke změně charakteru hrozeb a bezpečnostního prostředí.

Ve druhé části jsou uvedeny výsledky stanovené analýzou rizik. V souladu se stanoveným postupem orgánů, které Analýzu hrozeb zpracovaly, identifikoval tento dokument 72 typů nebezpečí. Podíl antropogenního činí 54 % a podíl neurogenního nebezpečí 46 %. 21 typů tohoto nebezpečí bylo identifikováno jako nebezpečí nízké. Tato rizika byla vyhodnocena jakou rizika, která nemusí být podrobena dalšímu šetření.

Analyzovaná a posouzená rizika byla dále rozdělena a hodnocena dle jejich vlivu a významnosti.

Význam hodnocených rizik:

- rizika přijatelná-rizika, která jsou zvládnutelná běžnou činností složek IZS – 4 %.
- rizika podmíněčně přijatelná-rizika, která již vyžadují provedení specifických opatření – 53 %.
- rizika nepřijatelná-tato kategorie rizik, vyžaduje nejvyšší prioritu napříč všemi stupni veřejné správy. Opatření, ke snížení těchto rizik zahrnují především krizové plánování – 43 %.

Na základě multikriteriální analýzy bylo nalezeno 21 nepřijatelných rizik, která vyžadují zvýšenou pozornost. Specifickým rizikem je vojenské ohrožení státu, které bylo z nepřijatelných rizik vyškrtáno vzhledem k tomu, že tato oblast má svoji vlastní strukturu a systém zajišťování připravenosti.

Celkově je v analýze zpracováno 22 typů nebezpečí, která vyžadují vyhlášení krizového stavu a vyjadřují nutnost eliminace těchto hrozeb pomocí systému krizového plánování a zpracování nových typových plánů ve vztahu ke koncepci ochrany obyvatelstva.[17]

Audit národní bezpečnosti

Audit národní bezpečnosti (dále jen „Audit“) vznikl především z potřeby definovat novou bezpečnostní politiku, především z důvodu neustálých změn bezpečnostních podmínek a prostředí. Byl sepsán v roce 2016 a stal se důležitým nástrojem vykonávání bezpečnostní

politiky, který zároveň komplexně analyzoval potřeby a nedostatky orgánů bezpečnostního systému. [18].

Jedním z cílů Auditů je získat kromě tradičních hrozeb, jako je například extremismu přehled o nových hrozbách, které v posledních letech nabírají na nebezpečnosti. Mezi tyto hrozby zařadil Audit například stále se rozvíjející informační válku, nebo organizované převaděčství. Hlavním cílem Auditů je zjistit, jak je ČR připravena čelit závažným hrozbám a jak je ČR odolná při konfrontaci s těmito riziky. Dalším cílem Auditů je analýza personálního a technického zabezpečení v souvislosti s hrozbami ohrožujícími bezpečnost a také, zda má ČR dobře nastavenou legislativu společně s účinným bezpečnostním systémem.

Audit národní bezpečnosti se celkově věnuje 11 bezpečnostním tématům s největším významem pro bezpečnost ČR.

Mezi tato témata patří například:

- terorismus.
- extremismus.
- antropogenní a přírodní hrozby.
- bezpečnostní aspekty migrace.
- organizovaný zločin a další.

Audit každou z těchto hrozeb detailně popisuje a definuje její nebezpečnost a dopad na bezpečnost ČR a také předkládá návrhy a náměty pro zvýšení odolnosti státu proti těmto hrozbám. Součástí auditů je také detailní SWOT analýza. Ke každé oblasti Audit navrhuje legislativní opatření ve všech oblastech jako například, zkvalitnění legislativy v oblasti kontroly cizinců, tvorbu legislativy a systému opatření pro případy náhlého sucha a další.

Důležitým tématem, na které audit upozorňuje v sedmi z jedenácti kapitol, je oblast zkvalitnění komunikace.

V této kapitole jsem provedl rešerši základních právních norem a koncepčních a analytických dokumentů, které vesměs poukazují na dobrý stav a připravenost ČR čelit ohrožením a hrozbám.

3 VÝVOJ VNITŘNÍHO A VNĚJŠÍHO BEZPEČNOSTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR A JEHO NEJVÝZNAMNĚJŠÍ ASPEKTY

Tato kapitola je věnována vývoji bezpečnostního prostředí ČR a jeho nejvýznamnějšími aspekty. Bezpečnostní prostředí prochází neustálými změnami a mění se i s vývojem bezpečnostních hrozeb.

Na počátku 90. Let po rozpadu Sovětského svazu a rozpuštění Varšavské smlouvy se razantně změnilo globální bezpečnostní prostředí, vzhledem k tomu, že se riziko přímého vojenského konfliktu mezi Západem a Východem snížilo a soupeřící mocnosti se začaly soustřeďovat především na vnitrostátní problémy, zejména pak Sovětský svaz později Ruská federace. Devadesátá léta znamenala také vznik mnoha nových států především na území bývalého východního bloku. Se vznikem těchto států byl zaznamenán nárůst především vnitrostátních konfliktů jako například občanská válka v Jugoslávii. Tato válka vedla k rozpadu velké socialistické federace Jugoslávie. Byla to série konfliktů mezi etnickými náboženskými menšinami a mezi autonomními oblastmi v rámci bývalé Jugoslávie. Konflikt vedl ke vzniku 6 nových nezávislých států.[18]

Po zhroucení komunistického režimu a nastolení demokracie se bezpečnostní prostředí tehdejší Československé republiky (dále jen „ČSR“) radikálně změnilo. Možné vojenské ohrožení plynoucí z členství ve Varšavské smlouvě zmizelo. V rámci nového uspořádání ČSR a novým možnostem ohrožení se změnilo i bezpečnostní prostředí.

Otevřenost hranic a jednotlivé reformy systému a jeho celková proměna položily základy mezinárodnímu organizovanému zločinu, později také domácímu. Československá, od roku 1993 Česká republika se ihned stala významnou tranzitní zemí v rámci pohybu nelegálního zboží, či financí. V pozdější době se ČR stala i sídelní zemí různých nelegálních organizací. Dosavadní český organizovaný zločin však rozhodně nezůstali pozadu. Brzy po revoluci začaly vznikat i domácí zločinné skupiny, které pracovaly buď samostatně, nebo začaly spolupracovat s mezinárodními skupinami usídlenými na území republiky. Vzhledem k postupné medializaci a zvyšování povědomí o problematice organizovaného zločinu přijala vláda v roce 1996 první ucelenou koncepci pro boj s organizovaným zločinem. V oblasti vnějšího bezpečnostního prostředí stála tehdejší ČSR před důležitým milníkem a to kam orientovat svoji bezpečnostní a obrannou politiku. Jeden z názorů byl, že by ČSR měla zachovat neutralitu a na základě historických zkušeností neorientovat svoji politiku jednosměrně. Tento názor se však neseťkal

s pochopením a ihned od něj bylo upuštěno. Většinově převládl názor, který vyjadřoval nutnost prozápadní orientace s vazbami na USA. Toto směřování vyústilo podepsáním Severoatlantické smlouvy v roce 1999 a z toho pramenící členství v Severoatlantické alianci.

Proces vstupu do NATO byl poměrně zdoluhavý vzhledem ke zdrženlivosti členských států NATO vůči přijímání zemí z bývalé Varšavské smlouvy. Pozitivním faktorem k přijetí znamenala účast Československé protichemické jednotky v rámci operace Pouštní štít později Pouštní bouře. Celkový proces přijetí do NATO zahrnoval řadu opatření a předpokladů k tomu, aby ČR byla plnohodnotným členem a přispěla také svým dílem v rámci aliance a stala se pro alianci přínosem. Jedním z hlavních požadavků bylo shromáždění zdrojů a kapacit k restrukturalizaci a transformaci armády, která by byla více kompatibilní s ostatními vojsky států NATO.

Vstup do NATO znamenal určitou bezpečnostní záruku proti přímému vojenskému ohrožení ČR, ale znamenal také převzetí ostatních hrozeb, které ohrožují NATO.

Mezi významný aspekt změny bezpečnostního prostředí v ČR patří bezesporu profesionalizace ARMÁDY ČR. Původní návrhy na profesionalizaci armády se z počátku nesečkávali s pozitivními ohlasy. Významný přerod v této problematice znamenal až vstup ČR do NATO a snížení potřeby udržovat velkou armádu vzhledem k zajištění vnější bezpečnosti. Tento fakt položil základ k vytvoření profesionálních a velmi dobře vybavených specializovaných útvarů, které by představovali účinnou složku v rámci zahraničních operací NATO. Nová plně profesionalizovaná armáda klade důraz na mobilitu, efektivitu a schopnost reagovat na nové hrozby. V posledních letech vzhledem k novým hrozbám se však čím dál častěji objevují názory na opětovné zavedení povinné vojenské služby. Vzhledem k finanční náročnosti a nedostatečném materiálním zabezpečení je tato možnost téměř neproveditelná.

V rámci vnitřního bezpečnostního prostředí lze označit za důležitý aspekt přijetí balíčku tzv. krizových zákonů. Potřeba krizových zákonů vyvstala především po ničivých povodních v roce 1997, které postihly více než 1/3 ČR, zejména pak Moravu a východní Čechy a vyžádaly si na 50 lidských životů. Tyto povodně jednoznačně upozornily na nedostatečnou úpravu povinností fyzických osob a právnických osob a také činnost orgánů státu při provádění záchranných a likvidačních prací. V roce 1999 byl parlamentu vládou předložen návrh zákona o krizovém řízení a integrovaném záchranném systému. Tyto

zákony následně doplnil třetí zákon a to zákon o hospodářských opatřeních za krizových stavů. Tyto zákony nabyly platnosti 1. 1. 2001.

Tyto zákony se staly účinným nástrojem ochrany vnitřní bezpečnosti ČR. A to především k širokému spektru hrozeb, které mohou ohrozit zájmy státu.

Jednou z nejvýznamnějších událostí, která sekundárně ovlivnila bezpečnostní prostředí ČR na počátku 21. století, byl útok na výškové budovy Světového obchodního centra v New Yorku. Tento incident se stal 11. září 2001 a jednalo se o dosud největší teroristický útok na západní demokracii. Útoky svojí efektivitou a rozsahem poukázali na proměnu charakteru terorismu a rostoucí hrozbě z něj plynoucí. Charakter terorismu se změnil především z působnosti a organizace teroristů. Teroristé již nepůsobí izolovaně, ale v organizovaných skupinách a používají prostředky tzv. asymetrické hrozby. Tyto hrozby jsou charakteristické nepoměrem sil bojujících stran, útočník se snaží působit vedle lidských a materiálních ztrát také na psychiku obyvatelstva.

Tyto události změnily charakter bezpečnostního prostředí a pasovaly terorismus na první místo mezi hrozbami definovanými Bezpečnostní strategií ČR 2003. V souvislosti s útoky 11. září vydala ČR Národní akční plán boje proti terorismu. Tento dokument definoval základní úkoly na strategické úrovni ČR v rámci boje proti terorismu a zvýšení připravenosti země.[18]

Dalším důležitým aspektem vývoje bezpečnostního prostředí byl vstup ČR do Evropské unie a také následné zapojení ČR do Schengenského prostoru, které znamenalo zrušení kontrol na vnitřních hranicích země a na letištích. Ačkoli byl v souvislosti se vstupem do Schengenu očekáván prudký nárůst kriminality, nestalo se tak a kriminalita rapidně nevzrostla. Otevřené hranice bez kontrol, ale také znamenají rozvoj ohrožení masovou nelegální migrací, která v roce vstupu do Schengenu ještě dřímala v pozadí hlavních bezpečnostních hrozeb.

V posledních letech se výrazně změnil charakter bezpečnostního prostředí a to především prostředí v rámci EU a také NATO. Bezpečnostní prostředí se stalo více komplexním a vyvstávají z něj rizika, která v letech předešlých neměla takový význam. Pro EU a jí blízké oblasti měly z hlediska bezpečnosti velký vliv události tzv. Arabského jara. Za Arabské jaro lze označit soubor lokálních konfliktů na území především severní Afriky a blízkého východu. Ve státech dotčených arabským jarem se ukázala velká slabina Organizace spojených národů a jejích orgánů. Vojenské intervence koaličních vojsk

způsobily značnou destabilizaci daných oblastí a to vedlo ke vzniku masové migrační krize. V případě Iráků vedla tato nestabilita také ke vzniku samozvaného tzv. „Islámského státu“. Migrační vlna směřující do Evropy výrazně narušila kooperativní politiku států EU. Některé státy jako například Maďarsko odmítly nekontrolovatelný příliv uprchlíků. Rizika tohoto přílivu tkvěla především v riziku, že mezi uprchlíky do Evropy míří také bojovníci „Islámského státu“ a další extremisté, kteří by mohli ohrozit bezpečnost států EU. Česká republika nebyla migrační krizí přímo postížena, vzhledem k tomu, že přes naše území neprochází žádná hlavní trasa migrace směřující především do Německa. I přes tento fakt se téma migrace dostalo do popředí především na politické scéně a vedlo ke vzniku několika kontroverzních hnutí a stran. [20] [21][48]

Závěrem lze říci, že současné a budoucí vnější i vnitřní bezpečnostní prostředí bude čím dál více nevyzpytatelné v souvislosti především s globalizací a hrozby z něj plynoucí budou vyžadovat efektivní a rozhodný přístup všech složek bezpečnostního systému ČR a také budou vyžadovat udržení a zefektivnění vztahů ČR s NATO a EU.

V této kapitole jsem popsal nejvýznamnější aspekty spojené s vývojem bezpečnostního prostředí. Tyto aspekty jsou klíčovými faktory vývoje vnitřního a vnějšího bezpečnostního prostředí. Mezi tyto aspekty jsem zařadil např. vstup ČR do NATO, profesionalizace armády a další.

4 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM

Tato kapitola definuje, integrovaný záchranný systém charakterizuje jeho základní a ostatní složky a jeho postavení v rámci bezpečnostního prostředí, dále pak definuje základní pojmy v oblasti IZS a ochrany obyvatelstva a také legislativní zakotvení.

4.1 Integrovaný záchranný systém

Tento pojem je definován zákonem číslo 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému podle tohoto zákona se integrovaným záchranným systémem (dále jen, „IZS“) rozumí *„koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací“*

IZS vznikl z potřeby každodenní činnosti záchranářů, zejména při složitých haváriích, nehodách a živelních pohromách, kdy bylo nutné vzájemně spolupracovat a organizovat součinnost všech subjektů, jejichž prostředky a činnost jsou na místě události vyžadovány. Cílem vzniku IZS bylo maximální využití všech zdrojů pro záchranné a likvidační práce a také rozdělení pravomocí jednotlivých subjektů participujících na místě mimořádné události. Základy tohoto systému byly položeny v roce 1993.[21]

4.2 Základní pojmy v oblasti IZS

IZS

Tento pojem jak již bylo řečeno definován zákonem 239/200.Sb o integrovaném záchranném systému jako *„koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací“*

Mimořádná událost

Mimořádnou událost lze definovat jako, *škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.*

Záchrannými pracemi se rozumí činnosti k odvrácení, nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí zejména ve vztahu k ohrožení života, majetku nebo životního prostředí a vedoucí k přerušení jejich příčin.

Likvidačními pracemi lze rozumět činnosti k odstranění následků mimořádné události.

Věcná pomoc jde o poskytnutí věcných prostředků při provádění záchranných a likvidačních prací a při cvičení na výzvu velitele zásahu, hejtmana kraje, nebo starosty obce. Prostředky věcné pomoci jsou poskytnuty dobrovolně bez vyzvání, ale pouze s povolením kompetentních orgánů.

Osobní pomoc-činnost, nebo služba při provádění záchranných a likvidačních prací a při cvičení opět na výzvu velitele zásahu, hejtmana kraje, nebo starosty obce

Podobně jako u věcné pomoci je osobní pomoc poskytována dobrovolně a bez výzvy, ale opět se souhlasem kompetentních orgánů.[22]

4.3 Legislativní rámec IZS

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Tento zákon definuje IZS a další základní pojmy v této oblasti dále pak složky IZS a působnost a jejich pravomoci pokud není stanoveno jinak zvláštním právním předpisem. Dalším předmětem tohoto zákona jsou povinnosti a práva fyzických a právnických osob, která zahrnují připravenost na mimořádné události, záchranné a likvidační práce a činnost v rámci ochrany obyvatelstva před a po dobu vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu.[22]

Vyhláška 328/2001.Sb o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému

Jedná se o základní vyhlášku k zákonu 239/2000,Sb o integrovaném záchranném systému. Tato vyhláška upravuje zásady koordinace složek IZS při provádění společného zásahu společně s vymezením a pravomocemi operačních a informačních středisek (dále jen. „OPIS“). Dalším předmětem úpravy této vyhlášky jsou způsoby zpracování dokumentace IZS. Tato vyhláška je velmi důležitá také v oblasti havarijního plánování mimo jiné vnější havarijní plány jaderných elektráren.[23]

Vyhláška 380/2002 Sb. k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva

Tato vyhláška upravuje činnosti v oblasti ochrany obyvatelstva. Těmito činnostmi se rozumí ukrytí, varování a nouzové přežití obyvatelstva.[24]

Nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právními osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva, ve znění nařízení vlády č. 527/2002 Sb.

Toto nařízení vlády se zabývá oblastí poskytování humanitární pomoci a záchrannými pracemi na zahraničním území, které jsou prováděny složkami z ČR.[25]

Zákon 240/2000 Sb. o krizovém řízení a změně některých předpisů (krizový zákon)

Tento zákon stanoví působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků a práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace, které nesouvisejí se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením, a při jejich řešení a při ochraně kritické infrastruktury a odpovědnost za porušení těchto povinností.[26]

Zákon 241/2000 Sb., zákon o hospodářských opatřeních pro krizové stavy

Tento zákon upravuje přípravu hospodářských opatření pro krizové stavy a stanovuje pravomoci vlády, ústředních orgánů státní správy, České národní banky, krajských úřadů, úřadů obcí s rozšířenou působností a orgánů územních samosprávných celků při přípravě a přijetí hospodářských opatření pro krizové stavy. Zákon také stanovuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob. [27]

Zákon 133/1985 Sb. o požární ochraně

Účelem tohoto zákona je vytvořit podmínky pro účinnou ochranu života a zdraví občanů a majetku před požáry a pro poskytování pomoci při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech. Dále zákon upravuje povinnosti a postavení orgánů státní správy a samosprávy a povinnosti a práva příslušníků jednotek požární ochrany.[28]

4.4 Základní a ostatní složky IZS

4.4.1 Základní složky IZS

Tyto složky jsou ustanovené podle §4 odst. a) zákona o IZS jsou Hasičský záchranný sbor ČR a jednotky požární ochrany zařazené v plošném pokrytí území kraje, dále Policie ČR a zdravotnická záchranná služba.

Základní složky IZS složky musí být schopny rychle rychlého zásahu a to v nepřetržitě. Celoplošná působnost těchto složek musí být na celém území státu. Dále jsou tyto složky základními vzhledem k obsluze telefonní linky tísňového volání.

Hasičský záchranný sbor ČR

Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen „HZS ČR“) je v současné době upraven v zákoně 320/2015 Sb. O Hasičském záchranném sboru České republiky.

Je to jednotný bezpečnostní sbor, jehož základním úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi.

Od roku 2001 po sloučení HZ ČR a Hlavního úřadu civilní ochrany převzal HZS ČR do své působnosti i oblast ochrany obyvatelstva po vzoru některých evropských států.

V současné době má HZS ČR stěžejní roli především v přípravě státu na mimořádné události. HZ ČR tvoří páteří složku celého IZS.

Hasičský záchranný sbor tvoří:

- generální ředitelství hasičského záchranného sboru České republiky, který je součástí Ministerstva vnitra.
- hasičské záchranné sbory krajů.
- záchranný útvar.
- Vyšší odborná škola požární ochrany Frýdek-Místek

Generální ředitelství hasičského záchranného sboru ČR

řídí HZS krajů (13) a HZS hlavního města Prahy

řídí záchranné útvary (Hlučín, Zbiroh, Jihlava)

řídí SOŠ a VOŠ Frýdek-Místek

dále zřizuje vzdělávací technická a účelová zařízení jako je například - Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč, Technický ústav požární ochrany Praha a Skladovací a opravárenské zařízení HZS ČR.

Hasičské záchranné sbory krajů a hasičský záchranný sbor hlavního města Prahy

Hasičský záchranný sbor kraje zřizuje operační a informační středisko, které plní úkoly operačního a informačního střediska integrovaného záchranného systému) a další úkoly, stanoví-li tak jiný právní předpis.

Tyto sbory dále zřizují a provozují vzdělávací, technická, nebo jiná účelová zařízení

Úkoly HZS krajů provádějí příslušníci HZS ve služebním poměru spolu s civilními zaměstnanci, kteří jsou u HZS v rámci normálního pracovního poměru.

Záchranný útvar (Zbiroh, Hlučín, Jihlava)

Cílem tohoto útvaru je především plnění mimořádných úkolů v rámci HZS.

Zaměření záchranného útvaru je především k provádění úkolů v oblasti záchranné a humanitární činnosti dále pak v oblasti školení a vzdělávání.

V oblasti odborné přípravy se záchranné útvary podílí dle požadavku generálního ředitelství na kynologické, potápěčské přípravě dále pak na trhacích pracích a cvičení HZS krajů se speciální technikou

Střední odborná a vyšší odborná škola požární ochrany Frýdek-Místek

Škola poskytuje vzdělání v oblasti požární ochrany společně s celoživotním vzděláváním příslušníků HZS.

Součástí činnosti školy je také podle §11 zákona 133/1985Sb., o požární ochraně, vydávání osvědčení o odborné způsobilosti fyzických osob a techniků požární ochrany

Pro provádění záchranných a likvidačních prací v rámci HZS jsou základním článkem stanice a jednotky HZS krajů. [29]

Policie České republiky

Jedná se o jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, jehož úkolem je chránit životy, zdraví, majetek a udržování veřejného pořádku. Dále mezi jeho úkoly patří prevence a předcházení trestným činům. Veškerá činnost Policie České republiky (dále jen „PČR“) musí vycházet z platného právního řádu a také platných mezinárodních smluv, jež mohou být součástí právního řádu. Policie ČR je řízena ministerstvem vnitra. Ačkoli můžeme policii najít mezi základními složkami IZS, její činnost v rámci IZS nespočívá v provádění záchranných a likvidačních prací, pokud tomu situace nevyžaduje.

Organizační struktura PČR

- Polici české republiky tvoří: Policejní prezidium-nejvyšší orgán ve struktuře policie, který řídí činnost policie. V čele stojí policejní prezident v současné době plk. Mgr. Jan Švejdar. Policejní prezident za činnost policie odpovídá ministru vnitra.
- útvary policie s celostátní působností-tyto útvary zřizuje ministerstvo vnitra. Patří mezi ně například (útvary rychlého nasazení, ochranná služba PČR apod.)
- krajská ředitelství policie-v současné době je zřízeno 14 krajských ředitelství.
- útvary zřízené v rámci krajského ředitelství- tyto útvary jsou zřizovány na návrh ředitele krajského ředitelství policie policejním prezidentem.

Úkoly policie jsou vykonávány příslušníky ve služebním poměru podle zákona 361/2003Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů ve znění pozdějších předpisů, dále pak civilními zaměstnanci v pracovním poměru.

V případě, že prostředky a síly policie nebudou dostatečné při ohrožení vnitřního pořádku a bezpečnosti může vláda na omezenou dobu navrhnout povolání příslušníků ostatních ozbrojených bezpečnostních sborů, jako je například Armáda České republiky, Vězeňská služba České republiky a Celní správa České republiky.

Oprávnění a povinnosti příslušníka policie jsou stanoveny zákonem 273/2008 Sb., o policii ČR. Mezi tato oprávnění a povinnosti patří například:

- objasňování trestných činů
- ochrana majetku a bezpečnosti osob
- zajišťování veřejného pořádku
- odhalování přestupků
- ochrana ústavních činitelů

dále také například řízení a dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu.

Při součinnosti složek IZS v místě události může policie provádět tyto úkony:

řídít a regulovat dopravu na místě zásahu

pátrat a zjišťovat příčiny mimořádné události

provádět identifikaci zemřelých

chránit movitý a nemovitý majetek před ohrožením (např. rabováním)

Policie také provádí leteckou podporu složek IZS při mimořádné události a to především pomocí helikoptér.[30]

Zdravotnická záchranná služba

Zdravotnická záchranná služba (dále jen „ZZS“) je zdravotní službou, která na základě tísňové výzvy poskytuje neodkladnou přednemocniční, kterou rozumíme péči bezprostředně na místě vzniku náhlého onemocnění, nebo úrazu a při přepravě až do doby předání do zdravotnického zařízení osobám, které jsou v přímém ohrožení života, nebo jsou to osoby, které jsou ohroženy závažným zdravotním postižením.

Zřizovatelem ZZS na rozdíl od jiných základních složek IZS jsou kraje, kdy v rámci každého kraje je pouze jeden poskytovatel ZZS, pokud tak nestanoví smlouvu uzavírané mezi jednotlivými provozovateli v rámci krajů.

Úkoly ZZS:

- nepřetržitý, kvalifikovaný a neodkladný příjem tísňových volání na národní číslo tísňového volání 155. V rámci tohoto úkonu je nutné kvalitní a nejvhodnější vyhodnocení tísňové výzvy podle zdravotního stavu pacienta a také vyslání výjezdových skupin je jejich operační řízení
- řízení přednemocniční péče v místě zásahu a spolupráce s velitelem zásahu
- poskytování instrukcí první pomoci v rámci tísňových volání
- soustavná zdravotní péče během přepravy postižených osob k poskytovatelům neodkladné zdravotní péče

mezi další úkoly patří například třídění osob zdravotně postižených podle hledisek urgentní medicíny při hromadném postižení osob v důsledku mimořádných událostí, nebo krizových situací

Organizace zařízení poskytovatele ZZS:

- ředitelství,
- zdravotnické operační středisko,
- výjezdové základny s výjezdovými skupinami,
- pracoviště krizové připravenosti,

- vzdělávací a výcvikové středisko. [31][32]

4.4.2 Ostatní složky IZS

Tyto složky poskytují na vyžádání plánovanou pomoc při záchranných a likvidačních pracích.

Ostatními složkami IZS jsou:

- Vyčleněné síly a prostředky a prostředky ozbrojených sil (armáda ČR)
- Ostatní ozbrojené sbory (např. městská policie)
- Ostatní záchranné sbory (Báňská záchranná služba)
- Orgány ochrany veřejného zdraví (Hygienické stanice, veterinární správa)
- Havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby (komunální služby, technické služby)

Mezi další ostatní složky patří neziskové organizace, jejichž činnost souvisí se záchrannými pracemi. Jedná se například o Horskou službu, Speleologickou záchrannou službu, nebo Vodní záchrannou službu.

Je důležité vědět, že zařazením subjektu k ostatním složkám IZS se nemění jejich právní ukotvení, systém financování, nebo způsob řízení. Při společném zásahu se však tyto složky musí plně podřídit zásadám koordinace při zásahu a spolupracovat s velitelem zásahu. [21]

Závěr teoretické části

Teoretická část této práce krátce definovala důležité pojmy v oblasti bezpečnosti, a bezpečnostního prostředí, které se stává čím dál méně citelným vzhledem k rostoucí provázanosti hrozeb a rizik. V rámci ochrany bezpečnostního prostředí je nutné, aby ČR spolupracovala s mezinárodními organizacemi. Rešerše provedená ve druhé kapitole poukázala na dobré legislativní podmínky v oblasti bezpečnosti a na kvalitně zpracované strategické a koncepční materiály, které ČR zpracovává k vyhodnocení hrozeb a rizik, které mohou ohrozit bezpečnost státu. Vývoj bezpečnostního prostředí, který je stěžejním tématem celé práce, je charakterizován ve třetí kapitole i s důrazem na nejvýznamnější aspekty, které utvářely a usměrňovaly celkový vývoj. Závěrečná část teoretické části je věnována důležité výkonné složce bezpečnostního systému. Touto složkou je IZS. V rámci

kapitoly o IZS byly uvedeny základní pojmy v této oblasti, legislativní ukotvení IZS a také byly charakterizovány základní a ostatní složky.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 AKTUÁLNÍ HROZBY PRO ČR

Tato kapitola krátce charakterizuje hrozby, které mohou ČR ohrozit v souvislosti se změnou vnějšího bezpečnostního prostředí. Charakter těchto hrozeb se neustále mění a hrozby se stávají čím dál více komplexními. Pro eliminaci těchto hrozeb je nutná efektivní činnost všech součástí bezpečnostního systému ČR. V oblasti vnitřní bezpečnosti státu je klíčová činnost IZS jako jednoho z nejdůležitějších subsystémů bezpečnostního systému ČR.

5.1 Hrozby spojené s ohrožením vnitřního a vnějšího bezpečnostního prostředí

Bezpečnostní prostředí ČR je neustále se měnícím jevem. S tímto jevem se také mění povaha hrozeb, které se stávají více provázanými a ohrožují jak vnitřní, tak vnější bezpečnost ČR. Mezi hlavní problémy posledních let patří především prudká změna klimatu, která se dříve na první místo nejakutnějších hrozeb, které mají dopad na území celého světa ČR nevyjímá. Celosvětově se jedná o fenomén, který půjde jen velmi složitě zastavit. V rámci ČR změna klimatu znamená především zvyšování intenzity náhlých větrných smrští, bleskových povodní, posledních letech také extrémní teploty a dlouhá období bez deště a s ním spojená sucha a nedostatek jak podzemní, tak povrchové vody. Nedostatek vody začíná být také velmi palčivým problémem pro oblasti především na Africkém kontinentu. V příštích letech je také očekáván nárůst tzv. klimatické migrační vlny, která může přímo i nepřímo zasáhnout území ČR a především výrazně zasáhnout území Evropského kontinentu. Tyto mimořádné události, které mohou nastat v souvislosti s klimatickými změnami, způsobují sekundární ohrožení, které má dopad na bezpečnost uvnitř a částečně i mimo území států. V souvislosti s dlouhotrvajícím suchem můžeme zmínit například zvyšující se riziko požárů.

Další hrozbou, která zařazena mezi hlavní hrozby pro bezpečnost ČR je bezesporu terorismus. Ačkoli v ČR ještě nebyl zaznamenán žádný teroristický útok, je toto nebezpečí neustále v popředí mezi hrozbami především od zlomového roku 2001 po útocích na Světové obchodní centrum v New Yorku. Celosvětově riziko terorismu neustále roste. V současné době se již nemusí jednat o útok organizovaných skupin, ale pouze určitých jedinců, kteří páchají útoky z rasových náboženských, či jiných důvodů. V ČR se vyskytl také pojem tzv. „Aktivní střelec“ především ve spojitosti s událostmi v Uherském Brodě,

kde třiašedesátiletý pachatel v místní restauraci zastřelil 8 lidí a následně spáchal sebevraždu.

Další důležitou hrozbou, která se v posledních letech, dostala do popředí je masivní migrační vlna, která nejcitelněji zasáhla Evropu v roce 2015. Riziko pro ČR, která leží mimo hlavní trasy migrace zatím přímo nehrozí, ale téma migrace je stále aktuálním tématem v Evropě i v ČR.

Mezi ohrožení vnějšího bezpečnostního prostředí lze zařadit také ohrožení plynoucí z příslušnosti ČR v NATO a EU. Na základě členství v těchto organizacích na ČR může dolehnout tzv. působení cizí moci. Tento jev není z historického hlediska ničím neobvyklým a stává se čím dál více aktuálním. Dle informací tajných služeb ČR využívají státy, které chtějí uplatnit svůj vliv na konkrétní území metody informační války. Prostředky informační války jsou především dezinformační zprávy a kampaně a po delší době se mezi těmito prostředky objevují také nástroje cílené propagandy na obyvatelstvo.

V krajních případech mohou být tyto prostředky příčinou rozvratu státu a masivních nepokojů.

Informační válka se řadí mezi tzv. hybridní hrozby, které se stávají vzhledem k provázanosti v rámci Evropy a rostoucí globalizaci ČR stále vážnější hrozbou.

Odpovědnými orgány při eliminaci hrozeb a rizik plynoucích z působení cizí moci je především vláda, určená ministerstva, Národní bezpečnostní úřad a zpravodajské služby ČR.

Mezi další hrozby pro ČR můžeme zařadit například extremismus, který je specifickým fenoménem a nelze ho nikdy účinně vymýtit. Extremismus může mít několik příčin jako například rasová nesnášenlivost, či náboženská příslušnost. V souvislosti s migrační vlnou je v posledních letech na vzestupu extremismus spojený s přílivem muslimských uprchlíků. Tento fakt nahrává vzniku nových extremistických skupin. Nemusí se však jednat pouze o radikální extremistické skupiny spojené například s rasovými demonstracemi, ale i určité politické subjekty a osoby, které prosazují své názory i ve vrcholné politice. Mezi rizika spojená s extremismem v rámci problematiky migrace lze zařadit například vznik extremistických domobran, nebo vznik militantních skupin, nebo samostatných jedinců, kteří jsou schopni požit k prosazení svého názoru i násilí.

K dalším hrozbám pro ČR se řadí ohrožení surovinové, potravinové a energetické bezpečnosti, dále také problematika organizovaného zločinu a korupce

Na všechny tyto hrozby musí být všechny složky Bezpečnostního systému bezpodmínečně připraveny.[33]

V souvislosti s vývojem těchto hrozeb musí být složky IZS jakožto výkonný orgán Bezpečnostního systému vybaveny nejlepší technikou a musí být personálně zabezpečeny. Na tuto problematiku se zaměřuje Audit národní bezpečnosti, který u většiny hrozeb zdůrazňuje nutnost personálního doplnění v rámci složek IZS.

Například v roce 2018 policie předložila zdůvodnění požadavku na navýšení počtu služebních míst příslušníků policie o 1000 mužů, podle zpracované Koncepce pro rozvoj Policie ČR do roku 2020. Důvodem pro podání návrhu byla postupná změna bezpečnostního prostředí spojená s migrací, hrozbou terorismu a rizikem radikalizace společnosti. Policie dále upozornila vládu na nutnost přijetí odborníků pro boj s kyberzločinem vzhledem k potřebě adekvátní reakce na vzrůstající riziko této hrozby a neustálý vývoj nových trendů v této oblasti.

Nejvíce nových příslušníků, kteří by nastoupili v rámci plánovaného posílení, by bylo přiděleno do tzv. prvosledových hlídek vzhledem k nedostatečnému pokrytí území ČR.

Důraz byl také kladen na komplexní posílení a stabilizaci kynologických úseků policie.

Pro srovnání lze uvést, že Polsko a Maďarsko od počátku migrační vlny posílily početní stav policie o 4000 příslušníků.[34]

Tato kapitola stručně definovala aktuální hrozby, které mohou ohrozit bezpečnost ČR. Mezi tyto hrozby jsem zařadil především prudké změny klimatu, jako jsou například dlouhodobě vysoké teploty, nebo problematika terorismu a migrace.

6 TAKTICKÁ A PROVĚŘOVACÍ CVIČENÍ IZS V SOUVISLOSTI S VÝVOJEM VNITŘNÍHO A VNĚJŠÍHO BEZPEČNOSTNÍHO PROSTŘEDÍ

Tato kapitola krátce popisuje několik cvičení složek IZS, které prověřují připravenost a schopnost složek IZS zvládat mimořádné události. Charakter a forma těchto cvičení se mění také v souvislosti vývojem jak vnějšího, tak vnitřního bezpečnostního prostředí. Při provádění těchto cvičení mohou složky IZS a krizového řízení spolupracovat i se sousedními státy, případně se státy v nejbližším okolí. Tato cvičení jsou prováděna v souvislosti s novým charakterem hrozeb a jejich postupným vývojem. Složky IZS musí reagovat na nové hrozby, které mohou ohrozit bezpečnost státu a jeho obyvatel, jako například migrační vlna, terorismus, útok aktivního střelce, nebo prudké klimatické změny. Úkolem těchto cvičení je prověření připravenosti, koordinace a dalších funkcí a činností složek IZS a orgánů krizového řízení.

6.1 Taktická a prověřovací cvičení v souvislosti se změnou klimatu

Mezi tyto projevy patří především dlouhodobé sucho, povodně, bleskové povodně, větrné smrště, zvyšování teplot apod. Tyto jevy ohrožují především vnitřní bezpečnost ČR.

Povodně jsou jedním z nejčastějších ničivých jevů, které zasahují území ČR. Může se jednat o povodně lokálního nebo celoplošného charakteru. Povodně lze dělit na bleskové a dlouhodobé. Nejničivější povodně v novodobých dějinách samostatné ČR v roce 1997 vyvolaly vznik nové krizové legislativy a zkvalitnění koordinace složek IZS.

Složky IZS organizují povodňová cvičení téměř každý rok na různých vodních tocích. Cvičení provádějí složky IZS krajů na místech možného ohrožení povodněmi.

Následuje charakteristika a popis protipovodňového cvičení, které provedly orgány krizového řízení a složky IZS Olomouckého kraje.

Cvičení povodeň 2018

Toto cvičení proběhlo ve dnech 16. - 18. 5. 2018 na území Olomouckého kraje v oblasti řek Morava, Třebůvka a Moravská Sázava a účastnilo se ho více než 300 osob, desítky různých organizací a také všechny složky IZS.

Z oblasti krizového řízení se cvičení účastnili krizové štáby, bezpečnostní rady a starostové obcí s rozšířenou působností (dále jen „ORP“) Mohelnice, Litovel, Zábřeh na Moravě a dále také členové Bezpečnostní rady Olomouckého kraje.

První dva dny probíhalo prověřování činnosti krizových štábů obcí s rozšířenou působností Litovel, Mohelnice a Zábřeh na Moravě. Cvičení prověřilo ve spolupráci stálých pracovních skupin krizového štábu ORP a stálé pracovní skupiny krizového štábu Olomouckého kraje ve spolupráci s Hasičským záchranným sborem Olomouckého kraje. Zapojené orgány cvičily úkony především v oblasti evakuace obyvatelstva, provádění záchranných a likvidačních prací, koordinace dopravy a zajištění základních a nezbytných služeb na území zasaženém povodní. Cvičící dále prověřovali schopnost poskytování nezbytné logistické podpory pro zasahující složky a využití sil a prostředků Správy státních hmotných rezerv.

V rámci druhého dne cvičení zasedala Bezpečnostní rada Olomouckého kraje a hejtman Olomouckého kraje vyhlásil stav nebezpečí. V obci Lukavice byl zřízen štáb velitele zásahu. Dále bylo rozhodnuto o zbudování protipovodňových zábran v této oblasti za pomoci dobrovolných hasičů města Olomouc. V Mohelnici v budově základní školy bylo zřízeno evakuační středisko pro obyvatele Lukavice. Pomocí mobilního operátora Vodafone, za účelem zvýšení pokrytí ohroženého území signálem, byla zřízena mobilní základnová stanice.

Praktická část cvičení zahrnovala prověření základních činností hasičů vykonávaných HZS v rámci povodní. Především šlo o záchranu osob z vodní hladiny při zapojení vrtulníků a člunů. Dalším útvarem zapojeným do praktické části byl Záchranný útvar Hlučín, jehož úkolem bylo zbudování strženého mostu přes řeku Třebůvka .

Povodí Moravy za přispění dobrovolných hasičů realizovalo stavbu protipovodňových bariér a odstraňování překážek v korytu řek pomocí speciálních bagrů.

Toto cvičení poukázalo na dobrou připravenost všech zúčastněných orgánů na náhlé povodně a také na dobrou spolupráci s organizacemi stojícími mimo základní a ostatní složky IZS a také orgány krizového řízení.

Extrémní sucho

Přímé cvičení zaměřující se na extrémní sucho zatím složky IZS neprovedly. Je však zcela zřejmé, že musí umět reagovat na mimořádné události způsobené tímto klimatickým jevem. Mezi tyto události patří především požáry a masivní lesní požáry, které mohou ohrozit zdraví, život a majetek obyvatel a také vážně poškodit životní prostředí. [35]

V oblasti řešení lesních požárů zastává mezi složkami IZS hlavní úlohu Hasičský záchranný sbor, který provádí pravidelný nácvik především leteckého hašení v zalesněných oblastech. Hlavním důvodem je zvyšování nebezpečí, které lesní požáry vyvolávají a také očekávané zvyšování jejich počtu vzhledem k narůstající délce období bez dešťových srážek.

Cvičení Austrian, Bavarian, Czech Forest Drill 2017- Šumava

Námětem tohoto cvičení byla likvidace lesního požáru velkého rozsahu, který zasáhl území tří států, konkrétně se jednalo o ČR, Rakousko a Německo. Základním úkolem pro spolupráci se stala volba jazyka, kterým budou zasahující složky komunikovat. Vzhledem k dostatečnému počtu jazykově vybavených příslušníků na české straně byla zvolena němčina.

Samotný průběh cvičení byl rozdělen na dva scénáře, které se však lišily pouze územím zásahu. První scénář se odehrával na hranicích Německa a Rakouska. Druhý scénář již znamenal zapojení českých složek. Jednalo se o požár na hranicích ČR a Německa způsobený nehodou traktoru na německé straně, který začal hořet. Vlivem špatných povětrnostních podmínek se požár rozšířil směrem k hranicím ČR. První aktivace českých orgánů spočívala v žádosti německé strany o součinnost směřující na Krajské operační a informační středisko HZS Jihočeského kraje, které na místo vyžádalo vyslání první jednotky profesionálních hasičů HZS Jihočeského kraje a také ze sousedního Plzeňského kraje. Na místo také byly povolány jednotky sboru dobrovolných hasičů obce a speciální jednotka Národního parku Šumava. Úkolem velitele zásahu se stala organizace součinnosti zasahujících složek a rozdělení místa zásahu na jednotlivé sektory. Mezi další nezbytné úkoly velitele zásahu patřila dálková kyvadlová doprava vody do místa zásahu do doby vytvoření čerpacího stanoviště. Zároveň probíhal neustálý průzkum místa zásahu a probíhala komunikace mezi velitelem zásahu a ostatními veliteli zasahujících jednotek. V rámci scénáře cvičení byly do průběhu zahrnuty i nenadálé situace, které měly ověřit schopnosti zasahujících jednotek reagovat na nenadálé události. V případě tohoto cvičení

se jednalo o možnost zranění a pohřešování dvou zasahujících hasičů v nepřístupném terénu. V ten okamžik vyvstal pro velitele zásahu úkol sestavit pátrací tým a pravidelně kontrolovat početní stavy jednotek na místě zásahu.

Druhý den cvičení byl realizován scénář požáru na německo-rakouských hranicích. Na místo byly vyslány také jednotky HZS a Sboru dobrovolných hasičů ČR na základě žádosti operačního a informačního střediska v Linzu.

Na rozdíl od prvního dne cvičení byla povolána k hašení požáru také letecká podpora.. Zásahu se účastnily mimo jiné Letecká služba Policie ČR a také jednotky armády Rakouska a Německa. Celkem se jednalo o 11 letadel a vrtulníků. V rámci čerpání vody potřebné pro zásah byla využita i Lipenská přehrada, kde Policie ČR zajišťovala bezpečnost pomocí svých hlídkových člunů, ale i jako orgán pozemní hlídky.

Českým hasičům byly druhý den cvičení přiděleny úkoly spočívající především v zajišťování plnění cisteren z několika různých vodních zdrojů, koordinaci leteckého hašení a také zajišťování týlového zázemí pro zasahující jednotky.

Na cvičení se podílely především jednotky hasičů z ČR, Rakouska a Německa, a dále také rakouská armáda, německá armáda, německý a rakouský červený kříž, horská služba, zdravotnická záchranná služba, obecní a krajské úřady, Letecká služba Policie ČR a složky krizového managementu.

Celkově se jednalo o 1011 hasičů, 287 kusů hasičské techniky, 120 zdravotníků, záchranářů a ošetřovatelů, 50 členů horské služby včetně 3 lékařů, 10 psodů, 6 vrtulníků a 2 letadla rakouské armády, 1 vrtulník Letecké služby Policie ČR a 2 vrtulníky německé armády.

Cvičení celkově splnilo všechny dané a vytyčené úkoly. Díky kvalitní přípravě velitelů a členů krizových štábů byla překonána také jazyková bariéra. Kladně bylo také hodnoceno týlové zabezpečení zasahujících jednotek a díky letecké podpoře také neustálý monitoring místa zásahu.

Za negativum bylo označeno zejména podcenění meteorologických podmínek především druhý den zásahu, kdy tyto nepříznivé povětrnostní podmínky zamezily především na začátku dne nasazení letecké podpory.

V důsledku neustálých klimatických změn lze očekávat, že prudké povodně, vichřice a dlouhodobá sucha budou do budoucna stále více rostoucím fenoménem a budou

vyžadovat neustálé zdokonalování komunikace a koordinace mezi složkami IZS a orgány krizového řízení a také provádění taktických a strategických cvičení za účelem prověřit a analyzovat připravenost složek IZS na mimořádné události spojené se změnou klimatu. [36]

6.2 Taktická a prověřovací cvičení spojená s terorismem

Terorismus stále znamená jednu z největších hrozeb pro ČR. Navzdory faktu, že na území ČR nebyl zaznamenán žádný teroristický útok, je důležité udržet připravenost všech složek IZS a krizového řízení na tento jev. V posledních letech zasáhla Evropu nenadálá vlna terorismu a jeho hrozba se nebezpečně přiblížila i k ČR. V oblasti teroristických útoků se atentátníci začali zaměřovat na tzv. měkké cíle, jako jsou například sportoviště, nákupní střediska, turistická centra, hromadnou dopravu a především soustavu metra v Praze.

Orgány krizového řízení a složky IZS provádějí taktická a prověřovací cvičení zaměřená na minimalizaci dopadů terorismu a účinnou ochranu občanů v případě teroristického útoku.

Mezi poslední provedená cvičení v oblasti prevence terorismu patří cvičení Démon Praha a cvičení Muzeum. Vzhledem k vysoké koncentraci osob, ať už domácích obyvatel, ale i turistů cestujících, byla tato cvičení byla dislokována do Prahy jako jednoho z evropských hlavních měst, které představuje nejpravděpodobnější místo vzniku ohrožení terorismem v ČR.

Cvičení Muzeum 2018 - teroristický útok ve stanici metra Muzeum

Jednalo se o jedno z největších cvičení záchranných a bezpečnostních složek za poslední roky. Cvičení se konalo 20. 6. 2018 v nočních hodinách v prostorech stanice metra Muzeum. Cvičení se účastnily desítky policistů, ostatních složek IZS a dalších organizací společně se stovkami figurantů.

Scénář cvičení byl navržen jako útok tří aktivních střelců ve stanici metra, kteří zabili 30 lidí a dalších 31 zranili. Ve stanici metra se dále nacházelo 200 dalších osob. Několik minut po začátku střelby na místo dorazili první zasahující policisté, kteří zlikvidovali prvního útočníka přímo na nástupišti. Jedním z úkolů těchto prvosledových jednotek kromě likvidace útočníků bylo rovněž zajištění bezpečných prostor pro činnost záchranářů. Zasahující policisté také neprodleně kontaktovali speciální jednotku Útvaru rychlého

nasazení, která zlikvidovala dalšího útočníka. Třetí útočník, ale stihl odpálit v jednom z vagonů metra nálož.

Po zajištění bezpečného prostoru a celého nástupiště započaly jednotky záchranářů s tříděním raněných a jejich odnesením na povrch, současně probíhala evakuace přibližně 200 osob, které se v danou dobu pohybovaly na území stanice metra. Úkolem příslušníků HZS byl především transport raněných do sanitních vozidel a preventivní průzkum přítomnosti nebezpečné látky, která by mohla ohrozit zasahující složky. HZS také ve spolupráci s Českým červeným křížem zajišťoval týlové a logistické zabezpečení zasahujících jednotek. Scénář cvičení počítal se zastavením všech linek metra v Praze a také s aktivací traumaplánu všech nemocnic v hlavním městě.

Celého cvičení se zúčastnily všechny základní složky IZS společně s ostatními složkami.

Vyzdvihnuta byla také role strážníků městské policie, kteří v případě tohoto cvičení zajišťovali pouze bezpečnost místa cvičení. Při reálné situaci by mohli strážníci městské policie zasahovat na místě jako první a stali by se plnohodnotnou základní složkou IZS.

Toto cvičení vycházelo především z potřeby prověřit připravenost a stav osob a techniky složek sloužících k eliminaci hrozby teroristických útoků.[37]

Cvičení Démon 2018

Toto cvičení bylo dosud největším prověřovacím cvičením v historii ČR a hlavního města.

Jednalo se o scénář napadení muzikálového představení v Kongresovém centru v Praze na Vyšehradě. Do budovy centra vtrhlo přibližně 30 ozbrojených teroristů a zadržovalo přibližně 2000 rukojmích. V rámci cvičení zasahovalo téměř 400 policistů a další členové ostatních i základních složek IZS. Úkolem policejních jednotek byla likvidace všech útočníků. Likvidaci prvních útočníků provedli policejní odstřelovači. Následně byl proveden zásah speciální jednotky Útvaru rychlého nasazení (dále jen „URNA“) za podpory nových obrněných vozidel Toyota Hilux s plošinou a Toyota Tundra. Další podporu zasahujícím jednotkám poskytovaly vrtulníky Armády ČR a Policie ČR. Při zásahu bylo zraněno 60 osob, z toho bylo 15 těžce zraněných, jejich ošetření prověřilo připravenost pražských záchranářů na mimořádné události velkého rozsahu.

Příprava tohoto cvičení trvala přes půl roku. Cvičení poukázalo na dobrou připravenost záchranářů a policejních jednotek. Ačkoli je v ČR zpracována Koncepce ochrany měkkých cílů, je pro složky IZS nutné vyzkoušet zásah při teroristickém útoku na měkké cíle také

v praxi. Při zásahu bylo poukázáno na nutnost pořízení nového speciálního vrtulníku pro speciální jednotky Útvaru rychlého nasazení. Výstupy z tohoto cvičení poskytnou účinné podněty pro další spolupráci a účinná opatření v rámci boje proti terorismu a ochrany měkkých cílů.[38]

Speciální jednotka URNA se účastní zahraničních cvičení spolu s dalšími speciálními jednotkami pro boj proti terorismu, který představuje stále větší hrozbu, která se postupně vyvíjí a vyžaduje nové postupy k jejich eliminaci.

Cvičení Atlas Common Challenge 2.0

Tohoto posledního velkého cvičení speciálních jednotek se zúčastnilo pře 3000 členů speciálních jednotek z celé Evropy. Cvičení proběhlo pod záštitou bezpečnostního orgánu Evropské unie Europol. Příslušníci speciálních jednotek prováděli cvičení na území sedmi evropských států. Cvičící trénovali zásahy například v budovách, autobusech a také při únosu trajektu na Baltském moři. Česká speciální jednotka URNA se účastnila společně se jednotkami 6 dalších zemí cvičení na území Slovenska, kde byl simulován útok na hudební koncert.

Evropské speciální jednotky prohlubují spolupráci již od 11. září 2001 jako reakci na teroristické útoky v New Yorku. Jedním z výstupů tohoto cvičení je návrh na zkvalitnění spolupráce napříč Evropou a možnost rozšíření činnosti speciálních jednotek na národní úrovni na úroveň celoevropskou. [39]

6.3 Taktická a prověřovací cvičení v souvislosti s migrační vlnou velkého rozsahu

Migrace je jedním z nejaktuálnější celosvětových a celoevropských fenoménů. Evropu zasáhla masivní migrační vlna počátkem roku 2015 vlivem nestability a lokálních konfliktů především v oblasti severní Afriky a Blízkého východu. ČR se nachází mimo hlavní migrační trasy. Navzdory tomuto faktu bylo v roce 2018 zadrženo při tranzitní migraci 192 osob. Oproti roku 2016 tato čísla klesla přibližně o 400 osob.

Úkolem složek IZS, především Policie ČR, při masivní migrační vlně bude především ochrana hranic, evidence a zadržení osob, které nelegálně překročí hranice ČR.

V případě eskalace migrační vlny velkého rozsahu by mezi možná opatření na ochranu země zcela určitě patřila ochrana vnitřních hranic. Policie ČR však ve své rozvojové

koncepti uvádí, že na účinnou ochranu vnitřních hranic nemá dostatečné personální ani finanční prostředky.

Cvičení Vlna 2016

Toto společné cvičení Policie ČR a Celní správy s námětem znovuzavedení kontrol na státní hranici na základě posledních poznatků a aktuální migrační situace probíhalo na bývalých hraničních přechodech Dolní Dvořiště a Mikulov. Jeho hlavním cílem bylo ověření postupů nastavených pro případ masivní migrační vlny, která by přinutila vládu rozhodnout o znovuzavedení hraničních kontrol. Jedním z prvních opatření v souvislosti se znovuzavedením pohraničních kontrol by bylo zřízení mobilních registračních stanovišť, jejichž činnost byla hlavní a stěžejní částí cvičení. Figuranti v rolích nelegálních imigrantů byli postupně prověřováni formou kontroly dokladů, osobní prohlídky, identifikační prohlídky a pohovorů. Po těchto úkonech byl migrantům buď odepřen vstup na území ČR, nebo byli převezeni do přijímacího střediska pro azylanty. V průběhu cvičení využívali policisté nejmodernější dostupnou techniku, například tzv. Schengenbus - vozidlo s přístrojem na rozpoznávání padělaných a pozměněných dokumentů, dále také speciální heart-beat detektory. Tyto přístroje snímají tlukot srdce a mohou vyhledat osoby ukryté například v nákladním automobilu. Celní správa poskytla speciálně vycvičené psy na vyhledávání narkotik, nelegálních platidel a tabáku. Celou oblast cvičení monitoroval policejní vrtulník. V rámci cvičení operovaly také jednotky Zdravotnické záchranné služby pro případ, že by běženci vyžadovali lékařské ošetření.

Pro posílení ochrany hranic mohou být nasazeny i prostředky armády ČR

Policisté a celníci si pomocí tohoto cvičení ověřili schopnost identifikovat, zkontrolovat a zaevidovat přibližně 50 nelegálních běženců během necelých šesti hodin.

Taktická a prověřovací cvičení představují důležitou součást přípravy složek IZS na mimořádné události. Tato cvičení musí být prováděna preventivně, aby složky IZS procvičily společné postupy, komunikaci a efektivitu i v praxi.

V této kapitole bylo popsáno několik typů cvičení v reakci na hrozby známé, které se již na území ČR vyskytly, tak i hrozby které ČR dosud nepoznala na vlastní kůži.[40]

7 TECHNICKÉ VYBAVENÍ SLOŽEK IZS V SOUVISLOSTI S VÝVOJEM BEZPEČNOSTNÍHO PROSTŘEDÍ

Tato kapitola popisuje specifické druhy techniky, kterými jsou vybavovány složky IZS v souvislosti vývojem nových hrozeb, které vyžadují lepší technické zabezpečení složek IZS. Nová a účinnější technika je základním kamenem účinného plnění úkolů IZS.

Speciální vybavení složek IZS

V oblasti terorismu a případného teroristického útoku je nutné kvalitní vybavení speciální jednotky URNA Policie ČR, která je v případě teroristického útoku hlavní údernou silou, která má za úkol zlikvidovat případné atentátníky. V posledních letech se vzrůstající hrozbou teroristických útoků vyvstala nutnost přezbrojit elitní útvar policie. V roce 2018, po tříletém cyklu, byla URNA kompletně přezbrojena a dostala nejnovější dostupné vybavení, jako například speciální noktovizory, nové ostřelovací pušky a také samopaly a pistole.[41]

Mezi speciální techniku, kterou policie ČR vlastní pro účinný zásah v případě teroristického útoku lze od roku 2018 řadit speciální vozidla Toyota Hillux s plošinou a Toyota Tundra. Dvě vozidla má k dispozici URNA, jedno vozidlo vlastní policejní ředitelství Jihomoravského kraje a jeden vůz je v majetku policie Moravskoslezského kraje.

Obrázek 1-Toyota Hillux [42]

Speciální útočná rampa, která je součástí vozidla pomáhá policistům překonávat vysoké ploty, umožňuje vstup do vyšších pater objektů, evakuaci osob a také taktické vstupy do objektu při záchraně rukojmích.

První nasazení tohoto vozidla se uskutečnilo v rámci protiteroristického cvičení Démon.[43]

Golem (zdravotnický modul)

Je speciální zdravotnický vůz v majetku Zdravotnické záchranné služby hlavního města Prahy. Tento modul je schopen zasahovat u většího počtu zraněných osob. Pokud je modul plně rozbalen, je schopný pojmout až 12 těžce zraněných osob a až několik desítek lehce zraněných osob. Modul obsahuje štábní pracoviště, které primárně slouží jako prostor pro koordinaci složek IZS na místě zásahu. Dále zázemí pro záchranáře, dispečink, úložný prostor a třídící pracoviště jako jednu z nejdůležitějších částí. Vůz je i s řidičem k dispozici 24 hodin denně. Velkou výhodou modulu je snadné uvedení do provozu. Modul může stavět pouze jeden člověk a stavba mu nezabere moc času.[44]

Obrázek 2-Záchranářský modul Golem[45]

Mercedes Benz Sprinter - Mobilní kancelář na kontrolu padělaných dokladů

Toto vozidlo je schopné okamžitě zkontrolovat při kontrolách na dálnicích, popřípadě na hraničních přechodech pravost dokumentů při možném znovuzavedení pohraničních kontrol. V rámci migrační vlny velkého rozsahu, která může ČR zasáhnout, budou tato vozidla nepostradatelným prostředkem pro kontrolu osob, přicházejících na území ČR za účelem nelegálního pobytu. ČR v současné době disponuje 6 kusy této techniky. Vozidlo se aktivně účastnilo například cvičení Vlna, kde se stalo hlavním komponentem při simulaci vstupu 50 nelegálních běženců na území státu.

Obrázek 3-Mobilní laboratoř na kontrolu padělaných dokladů [47]

Adekvátní vybavení představuje důležitý aspekt činnosti IZS při mimořádných událostech. Složky IZS jsou schopny s novou a kvalitní technikou být lépe připraveny čelit následkům mimořádné události a zamezit ztrátám na životech nebo, v případě záchranných sborů, zajistit první bezodkladnou pomoc ihned na místě události.[46]

Tato kapitola krátce charakterizovala 3 typy zvláštní techniky, která se nachází ve výbavě některých složek IZS. Tato technika představuje nové možnosti v boji proti terorismu, nelegální migraci a také k záchraně osob při mimořádné události velkého rozsahu

Shrnutí praktické části

Tato praktická část této práce nastínila hrozby a rizika, která pro ČR plynou z neustálé proměny vnějšího i vnitřního prostředí bezpečnostního prostředí. Aby mohly složky IZS adekvátně reagovat na tyto hrozby vyžadují speciální vybavení, které je krátce nastíněno v 7 kapitole. Pro zvládnání jednotlivých rizik je důležitá koordinace. Složky IZS posilují komunikaci a společné postupy pomocí taktických a prověřovacích cvičení. Cvičení popsaná v této praktické části ukázala na poměrně dobrou připravenost všech složek IZS, ale poukázala i na dílčí nedostatky.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce, jejíž cílem byla analýza vývoje vnějšího a vnitřního bezpečnostního prostředí a jeho vlivu na přípravu složek Integrovaného záchranného systému definovala základní pojmy a právní normy v oblasti bezpečnosti České republiky a integrovaného záchranného systému. V teoretické části práce byla provedena analýza bezpečnostního prostředí a jeho nejvýznamnějších aspektů a také základních pojmů a legislativy v oblasti Integrovaného systému. Praktická část poukázala na připravenost složek Integrovaného záchranného systému pomocí analýzy taktických a prověřovacích cvičení a také popisu některých speciálních materiálních prostředků, které jsou k dispozici složkám Integrovaného záchranného systému.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] *Terminologický slovník Ministerstva vnitra* [online], 2016. Praha [cit. 2019-05-11].
Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/terminologicky-slovník-mv-verze-ke-stazeni.aspx
- [2] Bezpečnost [online], [cit. 2019-05-11].
Dostupné z: https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=69511
- [3] Národní bezpečnostní úřad [online], [cit. 2019-05-11].
Dostupné z: <https://www.nbu.cz/cs/o-nas/>
- [4] BALABÁN, Miloš, Pernica BOHUSLAV a KOLEKTIV, 2015. *Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy*. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-3150-9.
- [5] Kolektiv autorů pod vedením Ministerstva zahraničí, 2015. *Bezpečnostní strategie* [online]. Praha [cit. 2019-05-14]. ISBN 978-80-7441-005-5. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>
- [6] FRANK, Libor, *Bezpečnostní prostředí ČR* [online]. 8-10 [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: http://www.mocr.army.cz/mo/obrana_a_strategie/1-2003cz/frank.pdf
- [7] ČESKO. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 14. 5. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>
- [8] ČESKO. Usnesení č. 2/1993 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 14. 5. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2>
- [9] ČESKO. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 14. 5. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110>
- [10] ČESKO. Zákon č. 222/1999 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 14. 5. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-222>
- [11] Severoatlantická smlouva, Ministerstvo obrany ČR [online]. [cit. 2019-05-14].
Dostupné z: <http://www.mocr.army.cz/assets/nato/strategie-a-cile/severoatlanticka-smlouva.pdf>
- [12] Historik: Vstup České republiky do NATO byl postupný proces, 2019. *České noviny* [online]. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/historik-vstup-ceske-republiky-do-nato-byl-postupny-proces/1730752>
- [13] Globální strategie Evropské unie [online], [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: http://www.mocr.army.cz/assets/dokumenty-a-legislativa/eu/eugs_cz_version.pdf

[14] *Nová koncepce NATO ve světle okouzlení Ruskem a afghánského angažmá* [online], 2010. [cit. 2019-05-14].

Dostupné z: http://www.natoaktual.cz/nova-koncepce-nato-ve-svetle-okouzleni-ruskem-a-afghanskeho-angazma-11a-na_analyzy.aspx?c=A101213_151420_na_analyzy_m02

[15] *Obranná strategie České republiky* [online], 2017. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: http://www.mocr.army.cz/images/id_40001_50000/46088/OS.pdf

[16] *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030* [online], [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: www.hzscr.cz/soubor/koncepce-oo-2020-2030-pdf.aspx

[17] *Audit národní bezpečnosti- stručné informace, Ministerstvo vnitra ČR* [online]. [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/audit-narodni-bezpecnosti-strucne-informace.aspx

[18] *Analýza Hrozeb pro ČR-závěrečná zpráva* [online], [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/analyza-hrozeb-zaverecna-zprava-pdf.aspx>

[19] *Vývoj a prognóza vývoje hrozeb na území České republiky* [online], 2012. Uherské Hradiště [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <https://digilib.k.utb.cz/handle/10563/22714>. Bakalářská. Univerzita Tomáše Bati- Fakulta logistiky a krizového řízení.

[20] *Válka v Jugoslávii, 2001-*. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation [cit. 2019-05-14].

Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/V%C3%A1lka_v_Jugosl%C3%A1vii

[21] *Vstup ČR do Schengenu* [online], [cit. 2019-05-14].

Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8750/sekce/vstup-cr-do-schengenu/>

[22] *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana* [online], [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/vzdelavani-v-krizovem-rizeni-moduly-modul-i-pdf.aspx>

[23] ČESKO. Zákon č. 239/2000 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 14. 5. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>

[24] ČESKO. Vyhláška č. 328/2001 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 14. 5. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-328>

- [24] ČESKO. Vyhláška č. 380/2002 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 14. 5. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-380>
- [25] ČESKO. Nařízení vlády č. 463/2000 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 14. 5. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-463>
- [26] ČESKO. Zákon č. 240/2000 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 14. 5. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>
- [27] ČESKO. Zákon č. 241/2000 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 14. 5. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-241>
- [28] ČESKO. Zákon č. 133/1985 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 14. 5. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>
- [29] LOŠEK, Václav, 2013. *Integrovaný záchranný systém*. Uherské Hradiště. ISBN 978-80-7454-287-9.
- [30] VIČAR, Dušan a Radim VIČAR, 2013. *Vybrané aspekty práva bezpečnosti a obrany České republiky*. 1. Zlín. ISBN 978-80-7454-279-4.
- [31] *Logistické zabezpečení vybraných prvků IZS* [online], [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: https://digilib.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/34491/brim_2015_dp.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati-Fakulta logistiky a krizového řízení.
- [32] ČESKO. Zákon č. 372/2011 Sb. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2019 [cit. 14. 5. 2019]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-372>
- [33] Audit národní bezpečnosti 2016 [online], [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/Audit-narodni-bezpecnosti-20161201.pdf>
- [34] Roste hrozba terorismu a nelegální migrace, policie žádá o 1000 příslušníků navíc, Česká justice [online]. [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2018/07/roste-hrozba-terorismu-nelegalni-migrace-policie-zada-1000-prislusniku-navic/>
- [35] *Cvičení složek IZS a orgánů krizového řízení Povodeň 2018, Hasičský záchranný sbor ČR* [online]. [cit. 2019-05-13]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/cviceni-slozek-izs-a-organu-krizoveho-rizeni-s-nazvem-povoden-2018.aspx>

- [36] *Časopis 112* [online], 2018. 17(5) [cit. 2019-05-13]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xvii-cislo-5-2018.aspx?q=Y2hudW09MTM%3D>
- [37] Hasičský záchranný sbor [online], 2018. [cit. 2019-05-13]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/cviceni-muzeum-2018-teroriste-zautocili-na-civilisty-v-metru.aspx>
- [38] Teroristé drželi v Kongresovém centru tisíce rukojmích, policie cvičila zásah, 2018. In: IDnes.cz [online]. Praha [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/cviceni-demon-protiteroristicke-cviceni-simulace-terorismus-rukojmi.A180910_162216_domaci_linv
- [39] Proti terorismu. Napříč Evropou probíhá nejrozsáhlejší cvičení speciálních jednotek [online], [cit. 2019-05-14].
Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/terorismus-evropa-spoluprace-protiteroristicke-cviceni-urna-europol.A181010_201819_zahranicni_lesa
- [40] Cvičení "VLNA" bylo úspěšné, 2018. <https://www.policie.cz> [online]. [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/cviceni-vlna-bylo-uspesne.aspx>
- [41] Policie přezbrojila svou elitní protiteroristickou jednotku. Teď jsou na řadě krajské zásahovky [online], [cit. 2019-05-15].
Dostupné z: <https://www.securitymagazin.cz/security/policie-prezbrojila-svou-elitni-protiteroristickou-jednotku-ted-jsou-na-rade-krajske-zasahovky-1404058878.html>
- [42] Toyota Hilluxx, In: Mafiacars.cz [online]. [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: <http://mafiacars.cz/clanek/193-toyota-hilux-v-rukou-policie-cr>
- [43] VESELÁ, Linda, Vozy s lebkou za sedm milionů. Policie při zásahu ukázala speciální auta [online]. [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/auto-policie-lukas-visinger-urna-libor-lochman-demon-2018-protiteroristicke-cviceni-policie-cr.A180919_185920_domaci_linv
- [44] Golem (zdravotnický modul), 2001-. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation [cit. 2019-05-15].
Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Golem_\(zdravotnick%C3%BD_modul\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Golem_(zdravotnick%C3%BD_modul))

[45] Golem (záchranářský modul), In: Wikipedia [online]. [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Golem_\(zdravotnick%C3%BD_modul\)#/media/File:Golem_truck_\(2\).jpg](https://cs.wikipedia.org/wiki/Golem_(zdravotnick%C3%BD_modul)#/media/File:Golem_truck_(2).jpg)

[46] Cizinecká policie má nový Schengenbus [online], 2017. Liberec [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/cizinecka-policie-ma-novy-schengenbus.aspx>

[47] Migrační trasu střeží nový „Schengenbus“, odhalí padělané doklady [online], 2018. In: [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/usti/zpravy/schengenbus-odhaleni-migrantu-cizinecka-policie-usti-nad-labem.A180208_154117_usti-zpravy_vac2

[48] SAK, Petr, Úvod do teorie bezpečnosti. Petrklíč. ISBN 978-80-7229-652-1.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR	Česká republika
IZS	Integrovaný záchranný systém
OBSE	Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
NATO	Severoatlantická aliance
EU	Evropská unie
USA	Spojené státy americké
V4	Visegrádská čtyřka
Koncepce	Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030
Audit	Audit národní bezpečnost
Apod.	A podobně
Atd.	A tak dále
ČSR	Československá republika
HZS	Hasičský záchranný sbor České republiky
PČR	Policie České republiky
ZZS	Zdravotnická záchranná služba
URNA	Útvar rychlého nasazení
Tzv.	Takzvané

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1-Toyota Hilux	55
Obrázek 2-Záchranářský modul Golem.....	56
Obrázek 3-Mobilní laboratoř na kontrolu padělaných dokladů.....	57